

DIRVA

THE FIELD

Nr. 87

Lapkričio-November 12, 1959

Cleveland, Ohio

AR ATVYKS LIETUVIŲ KREPŠININKIŲ?

Sovietinė komanda gali būti lietuvaikių. Zimanas aiškina Chruščiovo vizitą Amerikoje...

Lapkričio pabaigoje į Jungtines Valstybes turi atvykti sovietinė moterų krepšininčių rinktinė komanda. Tai bus revizitas JV krepšininčioms, kurios buvo pernai Maskvoj (ir pralaimėjo dukart).

Sovietinė rinktinė gali būti lietuvaikių. Be to, su komanda greičiausia atvyks ir Stepas Butautas, tos komandos treneris.

RODO CHRUŠČIOVO TRIUMFĄ AMERIKOJ

Penkiuose Vilniaus kino teatruose lapkričio 2 dieną pradėjo rodyti filmą apie Chruščiovo kelionę po Ameriką. Filmuota sovietinių kino korespondentų, ir filmuota taip, kad Chruščiovas atrodytų po Ameriką keliavęs maždaug kaip Guli-veras po Liliputų kraštą.

Filmo rodymo išvakarėse, lapkričio 1, Tiesos redaktorius Zimanas pasakojo apie tą kelionę, nors jis Amerikoje lankėsi ne kartu su Chruščiovu. Pagal jo pasakojimą, Chruščiovas sulaužęs ginklų fabrikantų, jų pakalikų ir viceprezidento Nixono pastangas nedraugiškai Chruščiova priimti. Nepaisant tų ginklų fabrikantų ir Nixono šmeižtų, kai Chruščiovas pagrasęs grįžti namo, visa Amerika pasidariusi nuolanki ir mąn-dagi. Ameriką Zimanas pavaizdavo kaip kokį kraugerių lizdą, kurį tik Chruščiovo galingas žvilgsnis tegalėjo sutramdyti... Zimanas paaiškino, kad šios kelionės metu ne Chruščiovas "atrado Ameriką", kurios jis nei nieškojo, bet amerikiečiai bent iš dalies "atrado Sovietų Sąjungą", apie kurią jie ligi šiol supratimo neturėję...

(Kalba naudinga susipažinti visiems, kurie dar abejoja, kas turėjo naudoti iš Chruščiovo vizito Amerikoje).

POLITINIAI FILMAI

Vilniaus filmų studijos 1960 metų darbo programoje numatyti keturi filmai, vadinami meniniai, bet tikrumoje politiniai-agitaciniai. Vienas bus pagal gudų rašytojo scenarijų apie

"Tautų draugystės" elektros stotį (ties Drūkšų ežeru). Kitas apie vieno Zarasų rajono kolchozo komjaunuolius.

Scenarijų rašo Tiesos reporteris Požėra ir aklas rašytojas Jonynas, labiau aklas komunistas, negu menininkas. Trečias irgi apie komjaunuolius, pagal V. Mozūriūno scenarijų, o ketvirtas pagal V. Rimkevičiaus ("Studentų" autorius) scenarijų, skirtą hitlerinės okupacijos padariniams paminėti, pavadintą "Mirties kaimas".

MIRĖ KOMPOZITORIUS J. SINIUS

Spalio 20 d. mirė vilnietis muzikas kompozitorius Julijonas Sinius. Pastaruoju metu vadovavo Vilniaus universiteto dūdų orkestrui.

MIRĖ AGRONOMAS VIKTORAUSKAS

Spalio 25 d. Kaune mirė agr. Mikalojus Viktorauskas, buvęs Lietuvos žemės ūkio rūmų smulkųjų ūkio šakų skyriaus vedėjas. Dabar jis ilgą laiką buvo Kauno tarprajoninės daržovių veislinių sėklų kontoros valdytojas.

Dėl jo mirties šimtai užuojautų pareiškė eilė bendradarbių, kurių tarpe yra buvusių ž. ū. R. pareigūnų — bendradarbių: S. Banikovas, M. Brazauskas, S. Gineitis, B. Kazelka, J. Kriaučiūnas, V. Narbutas, A. Radevičius, S. Petkevičius, P. Rimkus, J. Steikūnas, J. Šilinis.

ATEIZMO "UNIVERSITETAS"

Šalia įvairių "liaudies universitetų", įsikūrę dar vienas, ligi šiol dar nematytos rūšies "universitetas" — ateizmo "universitetas"! Jo buveinė — š a k i a i. Tas "universitetas" veikia politinio švietimo kabinete. Klausytojų įrašė 53, 50 miesto ir apylinkės mokytojų, vienas gydytojas, vienas agronomas ir vienas kolchozo pirmininkas. Ypatingas tas "universitetas" ypač tuo, kad visiškai neturi profesorių. "Profesoriaus" pa-

tys "studentai", iš eilės... Labai apsisunkinti jie, be-rods, nėra pasiryžę, nes pasikaitos bus tik po vieną kas dvi ar trys savaitės.

ESTAI MOKYSIS LIETUVISKAI

Tartu universitete įsteigtas lietuvių kalbos kursas. Įvadinę paskaitą apie Lietuvos istoriją, gamtą ir kultūrą skaitė dėstytojas Willem Ernits (Dr. Willem Ernits lankydavosi Lietuvoje daugiausia kaip blaivybės-abstinencijos propagandistas. Su L. K. Blaivybės Draugija jis palaikė nuolatinį ryšį jau prieš daugiau kaip 30 metų).

AUTOMATINĖ TELEFONU STOTIS KĖDAI-NIUOSE

Naujame pašte Kėdainiuose įrengta automatinė telefonų stotis. Abonentų tačiau — iki 400.

MIZARA ŠLOVINA SAVO TALENTĄ

Kaune, Respublikinėje bibliotekoje (buv. Prekybos rūmuose), buvo sušauktas specialus susirinkimas, kuriame R. Mizara pasakojo "apie savo kūrybos kelią, apie knygas ir jų herojus"... Susirinkime buvo Adomas Lastas, Karolis Vairas-Račkauskas ir Antanas Žmuidzinavičius. Susirinkime atidarė bibliotekos direktoriaus pavaduotojas S. Elzbergas (pirmosios bolševikų okupacijos dienomis 1940 metais nepataikęs paskelbti, kokia bus žemės reforma ir už tai greit pavarytas iš kėtik užimtos žemės ūkio departamento direktoriaus vietos). (LNA)

* Amerikinio plieno gamyba, aukščiausiam teismui įsakius pertraukti streiką pagal Taft-Hartley įstatymą, atsisauka spartesniu tempu, negu buvo tikėtasi. Tačiau plieno trūkumas tebėra didelis ir bus jaučiamas ilgesnį laiką. Automobilų pramonės milžinas General Motors sustabdė visą lengvųjų automobilių gamybą ir nesitiki jos atnaujinti anksčiau, kaip po 4-6 savaičių. Unijų susitarimo su plieno pramone reikia tikėtis už 2 mėnesių.

Tautinės Sąjungos skyrius Philadelphiaje lapkričio 8d. atšventė dešimtmečio šventę. Ta proga buvo pašventinta skyriaus vėliava, į organizacinį darbą įvesdinti jaunieji tautininkai, surengtas šaunus minėjimo aktas, koncertas ir pokylis. Nuotraukoje skyriaus vėliava šventinama šv. Andriejaus bažnyčioje. Šventina kun. dr. B. Šimkus, čia gimęs, labai gražiai lietuviškai kalbąs, patriotas kunigas. Prie vėliavos stovi jaunųjų tautininkų pirm. I. Banevičiūtė, skyriaus vicepirm. S. Mockūnas ir jaunųjų tautininkų sekret. V. Didelytė.

Dirvos nuotrauka

APSIGYNIMAS AR PASIRUOŠIMAS PUOLIMUI?

Sirijos kariuomenė permesta į Irako pasienį

Jungtinės Arabų Respublikos armijos dienos stebėtojus Sirijoje nepaprastai nustebino faktas, kad parado, vietoj iš anksto skelbtų 15,000 pėstininkų, tankų, sprausminių lėktuvų ir artilerijos, tadalyvavo tik trys pėstininkų kuopos ir vienas karinis orkestras. Dabar aiškėja, kad šventės išvakarėse Sirijos kariuomenės masė, apie 80,000 vyrų, buvo staiga išsiųsta į Irako ir Izraelio pasienius.

Karinių dalinių koncentravimas Izraelio pasieniuose yra įprastas reiškinys, tapęs kasdieniu manevru, tačiau jų permėtimas į Irako pasienį turėjo reikšmės kitomis priežastimis.

Spalio pabaigoje į Siriją buvo pasiųsta Nasserio geležinė kumštis — Egipto viceprezidentas, karo ministeris ir kariuomenės vadas feldm. Abdul Hakim Amer, paskirtas nepaprastuoju Nasserio įgaliotiniu Sirijai. Viena Nasserio pasirašytame dekrete jam pavedama kontroliuoti visas politines Sirijos organizacijas, kitame suteikiama teisė veikti sava nuožiūra.

Sirija ir Egiptas susijungė į Jungtinę Arabų Respubliką 1958 m. vasario mėnesį. Tai buvo politinis manevras, Nasserui atnešęs tik ribotų laimėjimų. Kai kurios Sirijos partijos buvo uždraustos, kai kurie politikai unijoje pasijuto nustumti į šalį. Nepasitenkinimas ypač didėjo karininkijoje, kai visi aukštesnieji ir svarbesnieji postai sistemingai buvo apsinodinami Egipto karininkais, o vietiniai tuo būdu prarado galimybes būti pakliamais ir aukštesnius laipsnius.

Pastaraisiais dvejais metais pasunkėjo ir ūkinė būklė dėl dviejų blogų derlių. Nepaprastasis Nasserio įgaliotinis Amer, bandydamas sumažinti išlaidas, įsakė apkarpyti visos Sirijos kariuomenės algas, jas sulyginant su Egipto kariuomenės algomis.

Sirijoje algos visą laiką buvo didesnės dėl brangesnio pragyvenimo, nes pvz., už dolerį Egipte galima beveik dvigubai daugiau nupirkti, negu Sirijoje. Bet Sirijos karininkai ir puskarininkai atlyginimų suvienodinimą palaikė nauju "Sirijos gyventojų pažeminimu".

Didėjant kariuomenės nepasitenkinimą tuoj pat pradėjo išnau-doti kaimyninis Irakas. Bagdado radijas, kuris Nasserį jau yra įpratęs vadinti "Egipto skerdiku ir imperializmo agentu", spalio 22 d. transliacijoje pažadėjo, kad Sirijos kariuomenė gausianti tokias pat algas, kaip ir irakiečiai, jeigu ji nutrauksianti savo ryšius su Egiptu ir susijungsianti su Iraku. O Irako karininkai gausna aukščiausius atlyginimus visame arabų pasaulyje.

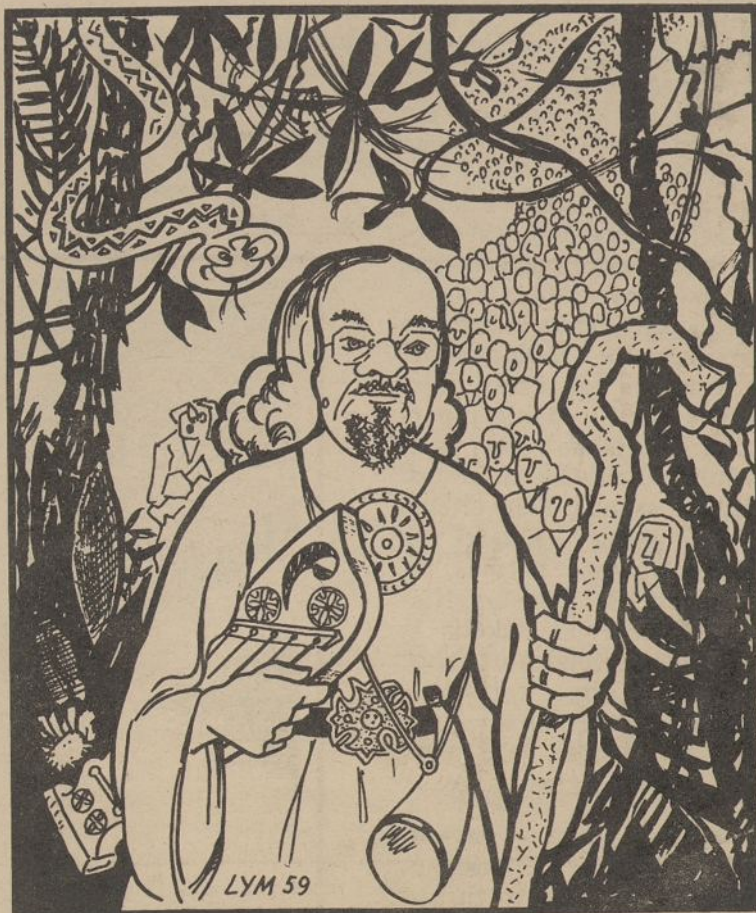
Daugumas audringųjų Art. Rytų stebėtojų tiki, kad toks paprastas ir neprivalomas pažadas galės

stipriau už visus politinius argumentus paskatinti Sirijos karininkų korpą glaustis prie Bagdado, kur Kassemo režimą diriguoja komunistai.

Stebėtojai pabrėžia, kad Nasseris, nors ir tebeilirtuoja su Maskva, naudodamas sovietų inžinierius ir ginklus, nepakenčias, kad jam kojas kaišiotų arabų komunistai. Sirijoje jie prieš susijungimą su Egiptu buvo stipriausia ir drausmingiausia organizacija, įgudusi audrinti jautrių arabų mases.

Bet pabrėžtina, kad pačios pagrindinės ir kovingiausios Sirijos kariuomenės dalys mestos link šiaurinio Irako naftos laukų. Užsienio diplomatams, turistams ir laikraštininkams uždrausta lankytis Eufrato ir Tigrio slėniuose, šiaurinėje ir rytinėje Sirijoje. Gal pats Nasseris ruošiasi naujam "arabų vienijimui"?

SU PROF. PAKŠTU Į POMIRTINĘ HONDŪRINĘ DAUSUVĄ!

...Geriau tegu Dausuvoje būna, kaip tikėjo mūsų prabočiai senovėje, visų mūsų atsarginė kolonija tik po mirties...

Dirvos nuotrauka

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344. Išėina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Pablėnas (Chicago), V. Rastenys (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Tikrai bus medaus, jei dirbsime kaip bitės

Tautinės Sąjungos skyriams švenčiant dešimtmečio šventes

Lietuviai iš senovės turi žodį bičiulis. Tai žodis, kokio, man atrodo, neturi jokia kita kalba. Ir ką jis reiškia, geriau žinote jūs, kurie vėliau už mane, tada dar visai mažą vaiką ir mažai žodžių nežinojusį, atvykote į šią šalį. Mano atminime bičiuliai vadinosi tokie draugai ar kaimynai, kurie pasimainydavo bitėmis, vieni kitiems bičių spiečių padovanodavo, karštais vėliau bendrai apie bites kopinėdavo...

Ta bičių draugystė, jų vieno lizdo bendrumas atsiliepavo draugų ir kaimynų santykiams. Per bites žmonės virsdavo labai artimais draugais, susirišdavo meilės, pagarbos, pasitikėjimo ir talkininkavimo jausmais. Taigi, bičiulis, bent mano ausiai, skamba kažkaip šilčiau ir daugiau, negu draugas.

O kaip gyvena ir dirba bitės? Daugelis žinome. Bitės — tai tvarkingiausi, sąžiningiausi, darbščiausi ir vabzdžiai pasaulyje. Jų santvarka nusistovėjusi: turi karalienę, turi darbininkus, turi ir... tranus.

O kada yra medaus? Tik tada ir tik dėl to, kad bitės darbininkės kiekviena iš visų jėgų neša iš laukų medaus skystimą, pila į kوریus. Ir tik į savo avilio kوریus. Be prievartos, be policijos, be raginimo. Tat ir bičių gyvenimo pavyzdys man atneina mintin ir šiandien, kalbant apie jūsų Tautinės Sąjungos skyriaus dešimtmečio sukaktuves.

Visi įsitikinome, kad šio krašto lietuviško veikimo sąlygos yra skirtingos, negu normalių laikų visuomenėse, gyvenančiose savo nepriklausomose valstybėse. Čia mes neturime visuomeninių politinių ar kultūrinių organizacijų, kurių veiklai finansuoti lėšų duotų valstybės išdas, valdančioji partija. Čia viskuo reikia pasirūpinti patiems nariams. Kitaip sakant, kaip bitėms viską reikia susinešti. Ir šiame veikime lietuvis tegali būti tik idealistas. Nieko jis neprivalo tikėtis iš lietuviškos veiklos uždirbti. Ir jei jis dirba, tai tik iš meilės ir pagarbos savo tautai, savo kalbai, savo tėvynei naudai ir jos laisvei.

ALT Sąjunga — tai mūsų nuosavas avilys. Jos nauja lietuviams, jos turtas, jos svoris, jos nuopelnas lietuviškai dvasiai, kultūrai, politiniams siekimams, tautinėms idėjoms išlaikyti — tai mes patys. Mes kiek-

vienas atskirai ir visi drauge. Mūsų bitynas vertas tiek, kiek verti ir kiek gali atskiri aviliai atskirose vietose.

Ben driesiems reikalams patvarkyti, derinti, išlyginti mes išsirenkame centro valdybą ir tarybą. Ir tie organai yra tik tos pačios darbininkės bitės, su savo avilių "karalienėmis". Bet jos negali prinešti medaus į kitus avilius. Tai turi padaryti kiekvienas skyrius atskirai. Ir tiek mes lietuvišku medumi būsim turtingi, kiek visi jo prinešime.

Mes galime turėti geriausių ir gabiųjų žmonių centriniuose organuose, valdybose ir tarybose, bet tik tada mes būsime stiprūs ir visą Amerikos lietuvišką gyvenimą imponuosime, kada kiekvienoje atskiroje kolonijoje būsime, kaip bitės, darbštūs, pareigingi, be atskiro raginimo atliksime pareigas. Pareigas iš meilės ir pasiaukojimo lietuviškiems visuomenės ir kultūros reikalams. Ir tos pareigos bus ne kas kitas, kaip pagarbos, meilės ir pasišventimo duoklė savo tėvynei Lietuvai.

Gražiai buvo atšvęsta Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus dešimtmečio šventė. Dabar, praėjusią savaitę labai įspūdingai Philadelphiaje, tame Amerikos nepriklausomoje lobšyje. Bostone susirinkusieji didžiavosi gražiais Tautinės Sąjungos skyriaus namais. Philadelphiaje didžiavomės jaunaisiais tautininkais, kurie jauna širdim ir jaunu mostu įsijungė į bendrą darbą.

Už kelių dienų panašią

PRIŠ 10 METŲ IR DABAR...

Dėl švenčių sveikinimų

Sveikinti savo giminę, draugą, bičiulį, kaimyną, bendradarbį reiškia jį prisiminti tokia proga, su kuria jis kuriuo nors atžvilgiu yra susijęs. Sveikinimą su nuosirdžiu linkėjimu sudėti reiškia savo artimą papildyti ir jam nors truputį džiaugsmo bei laimės suteikti, nes "linkėjimai yra plataus masto paguoda, reikalinga vargšams, turtuoliams ir dvasios galiūnams" (T. Žiūraitis OP).

Amerikoje ypačiai priglęs ir paplitęs Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų sveikinimų bei linkėjimų paprotys. Neretu atveju jis čia yra tapęs tik mados dalyku, šablonu, net biznio reikalu: vieni standartines sveikinimų korteles masiškai siuntinėja, kiti, tenkindami "rinkos" reikalavimus, jas masiškai gamina.

Neprotinga būtų su šiuo įsigalėjusiu papročiu kovoti. Kadangi siunčiamasis

šventę švęsime Detroite, dar vėliau Clevelande ir kitur. Tai mūsų gražaus bityno šventės. Šventės, kad pasižiūrėję atliktais darbais, dar daugiau pasiryžtume ateity dirbti.

J. J. Bačiūnas, Tabor Farm

sveikinimas bei linkėjimas, kaip pradžioj matėm, turi taip pat ir gilesnę prasmę, tad tokia kova nebūtų nė sėkminga. Todėl naudingiau būtų asmeninį sveikinimą tikslą sujungti su visuomenine nauda. Bendruomenės Centro Valdyba tokių sveikinimų bei linkėjimų būdą ateinančioms šventėms jau ir siūlo.

Centro Valdyba, konstatavusi, kad mes turime "mielą paprotį Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikinti gimines, bičiulius, kaimynus, klientus švenčių atvirukais", ir įžiūrėjusi, kad šiems atvirukams išleidžiami pinigai, skirti Centro Valdybos siūlomų būdų sveikinimams apmokėti, galėtų "pasiiekti tą patį tikslą ir tapti gana reikšmingu ir prasmingu kasmetiniu LB pajamų šaltiniu", nutarė švenčių proga išleisti specialią savo pranešimų (biuletenio) laidą ir joje duoti vietas tiek paskirų lietuvių, tiek jų organizacijų, įstaigų bei įmonių sveikinimams.

Tuo būdu sveikinantieji sutaupyti nemažą laiką, o Bendruomenės už patarnavimą surinktus pinigus panaudoti kultūriniais savo planams vykdyti (šių me-

Tautinės Sąjungos Detroito skyrius šį šeštadienį, lapkričio 14 d. 7 v.v. Fort Wayne viešbuty švenčia savo veiklos dešimtmetį. Ta proga bus iškilmingas aktas, koncertas ir banketas. Nuotraukoje (kairėje) dabartinė skyriaus valdyba: Vincas Bitinas vicepirmininkas, Jonas Gaižutis pirmininkas, Jonas Šoštakas — išdininkas ir Vincas Vaičiūnas — sekretorius. Nuotraukoje (apačioje) 1949 metų Lietuvai Vaduoti Sąjungos, vėliau ALT Sąjungos, Detroito skyriaus valdyba ir parengimų komitetas. Sėdi (iš kairės): Stefanija Douvan, dr. Eug. Gurskytė, Marija Sims, Ada Mase ir Elena Rauby. Stovi: Ambrose Kižys, dr. Jonas Sims, Vytautas Kersevičius, Aug. Rimkūnas ir Jonas Kripas.

NORS IR NESVARBU, BET ĮDOMU

Vilkaviškiai, galbūt, galėtų ir daugiau smulkmenų papasakoti apie Sobolevičius, kurių garsoji šnipinėjimo byla buvo priimta Dirvos 85 nr. Tos smulkmenos nėra svarbios, bet įdomios. Dirvoje buvo parašyta, kad pagauto sovietinio šnipo tėvas Vilkaviškyje turėjo alaus bravorėlį ir šepėlių bei malkų prekybą. Ar visiškai tikrai? Židriu 1939 metų Lietuvos telefonų knygą, Vilkaviškyje tais metais telefoną turėjo alaus urmo sandėlis (Gedimino g. 8), turėjo Prienų baras, pardavinėjęs šakovo alų (Gedimino g. 4), bet sąrašė nėra jokios alaus daryklos, kuri, jeigu būtų veikusi, tai tikriausia būtų ir telefoną turėjusi. Sąrašė yra du Sabolevičiai, Vianas — Elisas (šerių apdirbimas ir eksportas, Kęstučio g. 12), kitas — Šmuelis-Abelis (šerių apdirbimas ir eksportas, Vilniaus g. 11). Katras iš jų šnipo tėvas? Lietuvoje neiš vienos turtingesniųjų žydų šeimos išėjo uolių komunistų arba sovietinių bendradarbių. Chodosaitė visų ryškiausias pavyzdys. Daugelis stebisi, kodėl Smulskės žinios apie Sobolevičius gali būti medžiaga tai mįslei aiškinti. V. Smalsiūnas, N.Y.

KANADOS SENATORIAUS IŠSIŠOKIMAS

Kanados Imigracijos Ministerio, ponios Ellen L. Fairclough laiškas, nesenai praskambėjęs Kanadoje gyvenančių tautybių spaudoje, turi tikslą užglostyti senatoriaus Walter M. Aseltine išsišokimą prieš tuos kanadiečius, kurie yra gimę ne Kanadoje.

Šis senatorius per teisininkų konferenciją Vancouveryje pareiškė, kad mirties bausmė Kanadoje turėtų būti palaikyta, kol visos emigrantų grupės bus integruotos į kanadišką gyvenimą. Atseit tie, kurie yra gimę ne Kanadoje, yra daug blogesni, dažni prasikaltėliai.

Gražus yra Imigracijos Ministerio ponios Ellen L. Fairclough veiksmas, viešai paskelbiant esamos padėties vaizdą. Iš jo aiškiai matyti, kad gimusieji Kanadoje kriminalinių prasižengimų skaičiumi viršija naujuosius ateivius net šimtu nuosimčių. Dėl senatoriaus Walter M. Aseltine štai ką galima pasakyti: Labai abejotina ir apgailėtina, kad tokios menkos moralės asmenys skiriami arba išrenkami senatoriaus pareigoms. O gal geriausiai tiktų Lietuvoje girdėtas pasakymas: "Degla kiaušė mano, kad visas pasaulis deglas". L.B., Montreal

PRAŠYČIAU PAAIŠKINTI

Clevelande gyvenutik pora metų, todėl gal visko dar gerai nepažįstu. Nė kažin ką gero girdėjau ir apie Lietuvų klubą, bet štai skaitau Dirvoje K.K. parašytą žinutę: "Dabar ir salė ir klubas gražiai gyvuoja. Reikia tik jiems naujų narių, nes senieji jau mažai pajėgia dirbti."

Iš to sakinio nieko nematyti, kokiais daviniais pasiremiant pasakytą, kad gražiai gyvuoja. Aš mačiau daug lietuvių kolonijų ir lietuvių klubų, bet tokią blogą salę greičiausiai tik vienas Clevelandas turi. O kolonija didelė, pajėgi. Ar kartais ten nesusimetę tokie veikėjai, kuriems stinga iniciatyvos ir platesnių užsimojimų? V. Kantaitis, Cleveland

PATALKINKIT "NAUJINIOMS" NORS TREČIOS EILĖS MEDŽIAGA

Jau trečius iš eilės metus, "Naujienos" spausdina, indonij vasaros metu atėjus, vis tą pačią iš Chicagos "Tribune" paimtą aprašymą. Matyt, kad jiems bloga su medžiaga. Tat būkit tokie geri ir pasiųskit "Naujienoms" tai, kas nuo Dirvos atlieka. Sinaudos, o jūs būsit gerą darbą atlikę.

V. Zaloga, Toronto

WATERBURY

Vietos skautai ir skautės baigia pasiruošti savo tradiciniam kaukių-kostiumų vakarui, kuris įvyks lapkričio 21 d., 7 v.v., šv. Juozapo parapijos salėje, John Str.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet trys geriausi kostiumai-kaukės gaus vertingas premijas. Šiemet už geriausias ir originaliausias kaukes - kostiumus atskirai bus skiriamos dvi premijos jauniems (vilkukams ir paukštytėms). Rengėjai pageidauja, kad ko daugiau jaunimo dalyvautų su kaukėmis-kostiumais.

Šokiams gros puikus orkestras, o skautų mokytės ir rėmėjos ruošia turtingą bufetą. Kviečiamas visas jaunimas ir vyresnieji atsilankyti lapkričio 21 d. į Waterbury ir kartu maloniai praleisti laiką.

-- Prašau, duokit kitą šautuvą!..

Dienos aktualijos

S. G-s

Konkursinė nuotrauka Nr.7

Naujienų apžvalgos apžvalga

Jau praėjo gana daug laiko nuo laikų, įsidėmėtinų dalykų Naujienų apžvalgoje, bet "Dirva" vis dar neatžymėjo. Tat prašau leidimo padaryti bent pavėluotą tų dalykų apžvalgą.

1. Spalio 21 Naujienos aiškino Vienybėje rašiusiam Jonui Ruteniui, kad New Yorko Lietuvių Taryboje kitoms organizacijoms, išskyrus "keturius didžiuosius" nėra ko veržtis į prezidiumą (ar valdybą), ir kad esamoji tvarka, turi pasilikti, nes tobulesnė nepasiekama. Tik toliau, po tų paaiškinimų (tikinusių ar netikinusių), Naujienos sako:

"Bet New Yorke susidarė ypatingos aplinkybės, kuriose dalis tautininkų srovės pasiliko be reprezentacijos ALT skyriuje. Tai įvyko dėl konflikto ryšyje su nelemtu K. Michelsono "incidentu". Mums atrodo, kad kilusiam dėl to ginčui "Vienybės" redaktorius laikėsi teisingesnės pozicijos negu kiti tautininkai, bent kiek tai lietė Tarybos skyriaus reikalus. Bet tautininkų vadovybė žiūrėjo į tai kitaip ir J. Tysliava tapo "ekskomunikuotas". Apgailėtina, kad taip atsitiko, kad Ruteno sifiloma Tarybos "reforma" to neatitaisys".

Taigi, Naujienos K. Michelsono istoriją laiko tik nelemu "incidentu", vadinasi, nors ir nemaloniu, bet menkos reikšmės nesusipratimu. Vienybės redaktorius J. Tysliava K. Michelsono klausimu laikėsi teisingesnės pozicijos, negu kiti tautininkai. Ir Naujienoms gaila, kad tautininkai dėl to Tysliavą "ekskomunikavo" (tai yra, nepripažino jo savo atstovu New Yorko Lietuvių Taryboje, o ALTS-gos centras atšaukė jį ir iš ALT centro direktoriato). Prisiminkim faktus, J. Tysliava,

drauge su Brooklyno socialistais, užsimanė K. Michelsoną įtraukti New Yorko Lietuvių Tarybos vadovybėn. Tautininkai (sakykim, kiti tautininkai, nes Tysliava tada formaliai irgi buvo tautininkų atstovas) ėmė protestuoti, nurodymai, kad K. Michelsonas savo laiku viešai veikė prokomunistiniame, prosovietiniame fronte, pasirašė viešą rezoliuciją, reikalaujančią uždaryti Lietuvos pasiuntinybę Washingtone, ir dabar nesiryžta apgailėstauti savo pasireiškimo. Dėl to, jie manė, taip pasireiškusiame asmeniui visiškai netinka būti vadovybėje organizacijos, reikalaujančios Lietuvai nepriklausomybės.

Tysliava tvirtino, kad K. Michelsonas puikiausias lietuvis ir tinkamiausias Lietuvos nepriklausomybės gynėjas ir turi būti Taryboje. Toks pozicijų skirtumas pasidarė.

Tautininkų atstovai iš Tarybos pasitraukė, o Tysliava, pasiskelbė atstovaušias tautininkams, kaip laikraščio redaktorius. Netrukus paaiškėjo, kad Michelsonas yra ne tik buvęs ar tebesąs proboševikas, bet ir sukčius, advokatui rodomu pasitikėjimu pasinaudodamas apgrobęs neturtingas lietuves moteris. Už tai jis buvo išmestas iš advokatūros ir pasodintas kalinėjimas.

New Yorke niekam nebeatrodė, kad Tysliavos pozicija tuo reikalu būtų buvusi teisingesnė, negu tautininkų vadovybės. Tik Naujienų apžvalgininkas tebeplaikė Tysliavos-Michelsono poziciją ir tebeapgailestauja, kad tautininkai Tysliavą dėl to "ekskomunikavo". (Beje, N.Y.L.T. Taryba Tysliavos pirmininkautus metus "nubraukė", kaip įvykusį nesusipratimą, ir šimet tautininkams teko eilė pirmininkauti,

vietoj jų nepirmininkautų pernykščių metų. Dr. E. Noakas šimet yra N.Y.L.T. pirmininkas).

2.

Vliko leidžiamas biuletenis ELTA šiek tiek pasigyrė, kad Vlikas ALT, PET, PLB, Diplomatinė Taryba ir kt. "atveria laisvajam pasauliui akis". Pasigyrimas kaip jau nebe pirmas toks, nieko nenustebino. Tik nustebino ir sujaudino vėl gi Naujienų apžvalgą. Kodėl? Ogi todėl, kad.... Amerikos Lietuvių Taryba tik tarp kitų paminėta, kaip viena iš tų "akių atidarintojų".

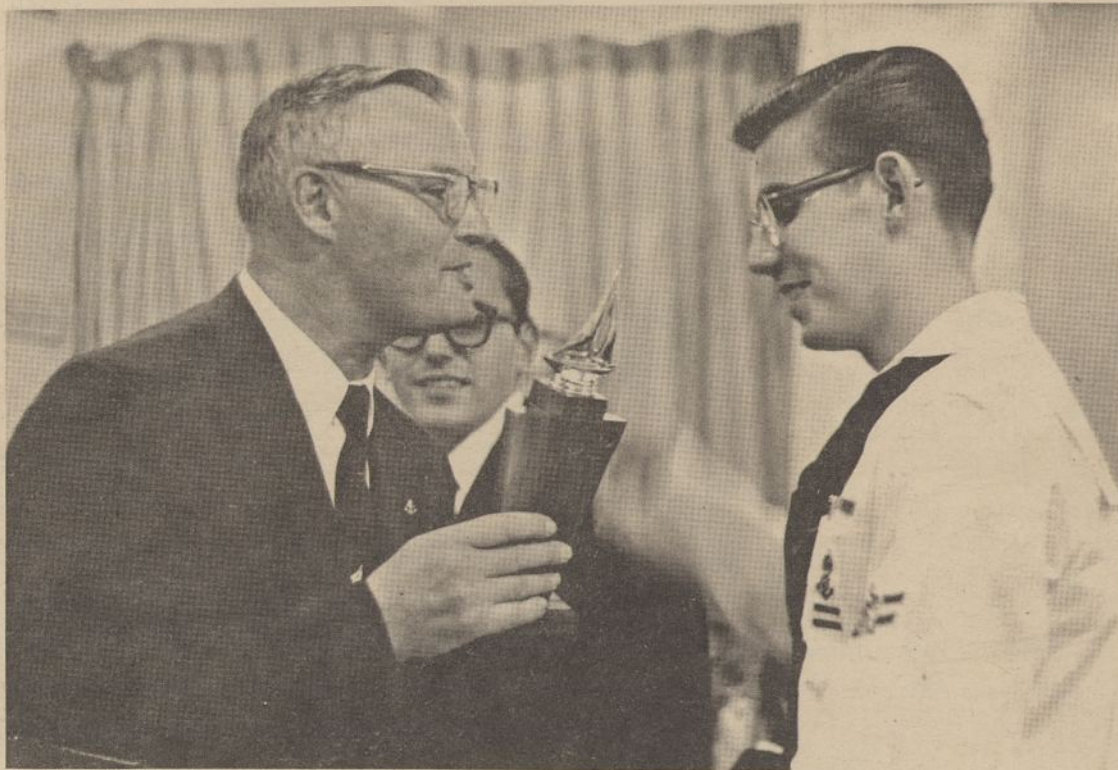
ALT sekretoriaus pasipiktinimas kyšo iš užu apžvalgininko. Ir štai, iš šiaip jau Vlikui draugingo ALT sekretoriaus, pasigirsta piktas suurzgimas ant Vliko:

"Tarp jų visų (reiškia, tarp tų "akių atidarintojų") yra paminėtas ir ALT-as. Negi jį visiškai užmirši, kai kas antras trečias mėnesis atskreipiama į jį prašant kelių tūkstančių dolerių... Negerai, kad skleidžiama misinformacija, vietoje informacijos. Dar blogiau, kai visiškai nepaisoma paprastų darbo pasidalinimo taisyklių".

Bergi, kur čia darbo nepasidalinimas? Juk čia ne darbo, o tik laurų nepasidalinimas, ir tai dar nesamų laurų, nes ELTOS pasigyrimas kad neva jos paminėtieji veiksniai atvėrė akis JAV Atstovų Rūmų komisijai apie Chruščiovo piktadarybes Ukrainoje yra nepagrįstas pasigyrimas. Už tą laurą nepriklauso ne tik visiems veiksmams, bet net ir ALT...

3.

Spalio 26 apžvalgoje pasakyta: "Rastenis nebūtų Rastenis, jeigu jis nebandytų parodyti savo

Dr. K. Aglinskas įteikia regatos laimėtoji Gintarui Reklaičiui laimėtą taurę.

IEŠKOKIME NAUJŲ BŪDŲ GIMNAZIJAI IŠLAIKYTI

Pusantero šimto jaunų balsų šaukiasi mūsų paramos. Tai tų balsai, kurie laikui bėgant pakeis mus susirinkimų salėse ir kovoję dėl Lietuvos laisvės. Tuos balsus turim išgirsti. Ir tik, kad mes visi taip padarysim.

"mandrybė" ir ką nors neįtarti". O Girgaitis, žinoma, nebūtų Grigaitis, jeigu net ir paskandintas neikištų pirštų iš vandens ir nerodytų, kad "kirpta", jeigu Rastenis ar kas kitas sakė, jog "skusta".

Šį kartą Grigaitis paskendo diplomatinuose tituluose ir laipsniuose. Mat, anksčiau aiškino kad, jeigu J. Kajeckas būtų turėjęs Chargé d'Affaires laipsnį, tai dabar neturėtų priesagos "ad interim". Rastenis sakė, kad tas titulas nėra pareigų pavadinimas, tarnybinis laipsnis ir tokio titulo pasiuntinybės pareigūnas negali turėti, kol yra kitas pasiuntinybės vadovas ir jis eina pareigas.

Čia Grigaitis, atrodo, bus šokęs prie kokios nors enciklopedijos ir nurašęs keturis "diplomatų laipsnius", iš kurių keturis pasiuntinybės vadovams duodamus titulus: ambasadorių, įgaliotą ministrą, ministrą rezidentą ir chargé d'affaires. Bet čia pat užkliuvo už pavyzdžio, dabartinio Latvijos pasiuntinybės vadovo, kuris tuo pačiu metu yra ir įgaliotas ministras ir chargé d'affaires. Tai kaip gi čia dabar: tas pats asmuo iš karto du laipsnius turi? Juk, jeigu kas yra antro laipsnio, kaip jis tuo pačiu metu gali būti ir ketvirtą laipsnį?

(Nukelta į 6 psl.)

Vasario šešioliktosios Ginnazija yra visų lietuvių pasididžiavimas. Moraliai ją visi remiame, nežiūrint savitarpinių visokių skirtumų. Gražu, kad tuo reikalu visi sutariame. Bet to nepakanka. Reikia ją išlaikyti.

Pagrindinis ginnazijos išlaikymo šaltinis yra rėmėjų būreliai. Statistika rodo, kad būrelių parama mažėja. Jų pajėgumas mažėja dėl įvairių priežasčių: nariai persikelia į kitas vietas, pasikeičia materialinė padėtis, susserga ir t.t.

Reikia gerėti, kad lietuvių šioje laisvės šalyje parodė sveikos privačios iniciatyvos, daugelis sukūrė gerus bižnius, įsigijo pelningas profesijas, prisipirko namų, važinėjasi gražiais automobiliais. Daugiau ar mažiau visi gyvena gerai.

Pavyzdžiai rodo, kad lietuviams duosnumo netruksta. Retas kuris nėra siuntinio išsiuntęs į Lietuvą ar Sibirą. Jei į Pabaltį išsiųsta už 15 milijonų dolerių siuntinių, tai į Lietuvą tos sumos buvo daugiau kaip du trečdaliai. Dažnas išsiunčia net ir tiek, kiek uždirba.

Tat bendrai kalbant esame duosnūs ir pajėgūs ginnaziją išlaikyti. Dabartinė praktika parodė — rėmimo būdas jau nepakankami. Atrodo, kad atėjo laikas paieškoti ir kitų būdų ginnaziją išlaikyti.

Vasario šešioliktosios Ginnazija yra visų lietuvių reikalas, tai reikia visus ir

įtraukti į jos išlaikymą. Už Lietuvos ribų priskaitome net apie milijoną lietuvių. Kaip skruzdės po šapelį su neša didelę krūvą, tai ir mes kasmet sumetę po dolerėlį, tikrai geras sąlygas galim sudaryti besimokančiam jaunimui.

Tikiu, kad kiekvienas labai lengvai galėtų atsiskirti su doleriu, o tas jau sudarytų didelę sumą. Klausimas kaip tą dolerį paimti iš kiekvieno geros valios lietuvio?

Ateinančios Kalėdos būtų gera proga paskelbti Vasario šešioliktos Ginnazijai specialų piniginį vajų. Žinoma, jį paskelbti nepakanka, reikia tą vajų ir gerai suorganizuoti. Nepakanka paskelbti per spaudą ar radiją. Reikia, kad būtų kam kiekvieną lietuvių aplankyti ir tą dolerį paimti.

Manyčiau, tame vajuje reikia rinkti po vieną dolerį iš visų, nežiūrint ar turi bižnį ar iš darbo gyvena. Tai būtų lietuvių garbės doleris.

Geram pasisekimui reikia ir gero suorganizavimo. Čia į talką ir galėtų ateiti visos organizacijos, o jau vadovavimas tai priklauso arba BALFui arba Pasaulio Lietuvių Bendruomenei.

Aplanke visose lietuvių kolonijose kiekvieną lietuvių, jei iš vieno vajuos ir nesurinktumė \$100,000, tai visvien suma susidarytų pakankamai rimta.

A. Šeštokas

Philadelphijos Tautinis Meno Ansambelis, vad. muz. K. Kaulinio, atlikęs dalį meninės programos įvykusiose Tautinės Sąjungos dešimtmėčio iškilmėse.

Dirvos nuotrauka

IGNAS ŠEINIUS

Vėl anapus geležinės uždangos

Šiomis dienomis lietuviškųjų knygų rinkoje pasirodė Lietuvių Dienų išleistas pomirtinis Igno Šeinius apysakų rinkinys "Vyskupas ir velnias", kuriuo, kaip leidėjai pastebi autorius ruošėsis dar kartą grįžti į lietuvių literatūrą. Deja, tėsėpės paskaityti keliasdešimt puslapių korektūros, autorius padėjo plunksną amžinai.

Čia perspausdinama minėto rinkinio ištrauka yra vienas iš paskutinių autoriaus kūrinių.

Ne, tai nebūta taip sau miego. Pats dar nieko nejausdamas, nėrėsi jis kaip iš dumblo, tirštaus, žolėmis suvelto. Įtemptos, kovojančios rankos ir kojos niekur nerado atsparos. Pasunkusį kūną traukė atgal, gėlmėn.

Pusiau pajautė, kad išsinėrė. Gulėjo aplink jį įdubusio liūno paviršiuje išskėtęs nuvargusias rankas ir kojas. Instinktyviai išskėtęs. Giliai ir sunkiai alsavo. Visas išpraktaitavęs, šaltu, limpančiu prakaitu.

Pradėjo graibstyti. Susigraibė nušlijusią antklodę, užsitraukė iki kaklo. Nepagalvojęs suprato, kad jo gulėta lovoje.

Ir toliau gulėjo užsimerkęs. Gulėjo kažin kiek. Laiko eigos nepastebėjo, nei suvokė. Kaip ligonis po operacijos.

Galvoje pradėjo aiškėti, švisti. Tik labai lėtai, neaiškiai. Būdamas gydytojas kiek greičiau suprato, kad su juo atsitikta kažko nepaprasto, netikėto. Ir ne gydytojas, turbūt, būtų supratęs.

Uoslė pirmoji pradėjo reaguoti. Nosies žirniplės įsitempė ir susitraukė nuo aitraus, koktaus kvapo.

Pajįstamas kvapas. Lyg perdegusio deguto ir nevalyto benzino.

Iš kur jis prisimena?

Iš atsilankymo Maskvoje prieš dvidešimts metų, dalyvavimo Lietuvos akademikų ekskursijoje. Iš nakvynės Maskvos reprezentaciniame viešbutyje, Metropolyje. Bolševikinio viešbučio lovos skalbinių kvapas, skalbtų savos pramonės dirbinių. Nešvarumams ir bakterijoms gal efektu, tik skalbėjų neišskalautu.

Ar tik vėl jo nesama Maskvoje?

Petras Vindeikis pašoko lovoje, praplėtė akis. Mato: Guli jis geležinėje lovoje, juodai blizgančioje lovoje su misinginiais burbulais virš kampinių šulelių. Priešais rusvai dažyta spinta drabužiams. Prie kitos sienos komoda. Stalas, langas ir visa kita kaip paprastai viešbučiuose. Tik Švedijoje, kur jis dabar gyvena, — ar vakar ar užvakar gyvena, — tokių lovų, iš viso spintų drabužiams ir komodų nėra. Ten lovos medinės, ir ne spintos ar komodos, o garderobai sienose baltiniams ir drabužiams.

Sėdėdamas ir aiškiai rusiško išradimo kvapą jausdamas, Petras Vindeikis pastyra.

Už sienos, koridoriuje balsai. Ne rusiškai, lietuviškai.

— Ar daktaras Vindeikis dar neatsikėlė?

— Atrodo, dar miega.

— Seniai buvo laikas keltis. Dešimtą valandą pritamai aikštėje.

Balsai ne taip sau prie paslaugumo pratusių viešbučio tarnautojų. Kietos tvarkos jų skambesys. Pirmojo, tamsiabalsio, atsiduoda suvalkietiskai. Antras vilnietis, skaidriai skambaus, kada gal net švelnaus balso.

Petrą Vindeikį patraukė lipi iš lovos ir žvilgtelti pro langą, įsitikinti, kur jo esama. Ne, nujautė, kad turi valdytis. Bet kurį akimirksnį galėjo jo sargai pasibelsti ar įeiti ir nepasibelde.

Kad jis buvo saugomas ir kad buvo kur nors anapus geležinės uždangos, daugiau nebuvo jokių abejonių.

Kaip pakliuvo, kaip? Kokiu būdu, kaip?

Ausyje užė, burnoj buvo neskanu, alsavimą veržė lovos baltinių smarvė. Spėlioti nebuvo kada. Gydytojui

diagnozė svarbiausia, faktas, kad aplink jį susivėrė slastai. Taukšterėjimai duryse. Girgžderėjimas ir žingsniai, nepalankus atsiliepiant.

Petras Vindeikis jau gulėjo nusigrįžęs sienos pusėn, nuduodamas miegą. Abiem rankom po antklode spaudė krūtinę, kad aptramdytų širdį. Nuovoka, prityrusio gydytojo ir psichologo viena nuovoka nedaug padėjo. Geležinės valios buvo maža. Kvailai pasijautė kaip vaikas, tik tik nesuriko "Mama! Viešpatie Dieve!"

— Mūsų daktaras, matyt, neblogai pas mus jaučias, kad taip įsimiegojo. — Tamsus balsas ties lova.

— Nenuostabu, po ilgos kelionės. — Vilnietis, ne tiek pašaipiai.

Nemažos apimties ranka papurto petį po antklode.

— Laikas keltis, daktare. Su sostine Vilnium turi pasisveikinti.

— Pusryčius, daktare, pramiegojai. — Vilnietis, kiek ties galva pasilenkdamas. Nebus taip lengva miklinti kojas ir kilnoti šautuvą, nepavalgius.

Lvg sienojų, o ne antklodę nuo savės versdamas atviro Petras Vindeikis, atsisėdo lovoje, išlipė. Akių nepakeldamas į savo sargus, lyg jau būtų prates vergas, ėmė ieškoti kur nusiprausti.

— Ten! — parodė jam ruda milinė rankovė.

Pridūrė vilniečiui:

— Matau, drauge, kad tau vienam nebus sunku su juo. Tik negaišk, tuojau atvesk aikštėn ir įstatyk vieton, eilėn.

Didoka svorį vilkdami tatau išklampino. Privėrė duris, nutraukė prasiveržusi rezgini balsu iš koridorių, apatino ir viršutinių aukštų. Lietuviškų balsų, rusiškų, net lenkiškų, net kažin kokių, kaip piūklo žviegimas, tolimų rytietiškių.

Pro veidą ir šaltu vandeniu ištrenktą galvą džiovinantį rankšluostį, to paties šurpau kvapo, veržėsi vilniškio policininko žodžiai.

(Bus daugiau)

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Kaip rūta dygus...

Nesusipratimams išvengti ir jautriųjų protestams užglostyti, pirmiausia būtų reikalingas toks iškilmingas pareiškimas:-

Mes didžiai vertiname lietuvių tautosaką, ypač liaudies dainas ir pasakas. Joje sutelktas labai turtingas, milžiniškas mūsų tautinių melodijų, tautinės dvasios, mūsų kalbos ir pasaulėžiūros lobis. Jis yra paliktas mums išsaugoti, kartoti, juo naudotis ir tuo pagrindu toliau kurti naujas meno vertybes.

Bet kiekvienos tautos likimo raidoje ateina laikas, kai kolektyvinė tautosakos kūryba baigiasi ir maždaug visuotinai užviešpatuoja individualinė kūryba. Lietuvių tautai tas laikotarpis, jei labai neklusčiau, baigėsi, su devynioliktojo šimtmečiu, Vėliau ir ypač dabar, - išplitusios knygos, radijo, garsinio filmo, televizijos ir patefono laikotarpį, - jis yra, sakyčiau, visai ir galutinai pasibaigęs.

O ką mūsų žmonės, - ar jie, pavyzdžiui, tegali, tenori ir t. privalo dainuoti tik senąsias tautosakinės gaidynės dainas?

Manau, kad ne, ir kaip kas to benorėtų ar reikalautų, taip gyvenime nebuvo ir nebus. Jei proseneliai savarankiškai kūrė, savo dainas, tai kodėl toliau neturi būti savarankiškai kuriamos naujos dainos? Jaunimas, ir ne tik jis vienas, vis mėgsta ir nori naujų šokių, naujų dainų, naujų žodžių, naujų melodijų. Atsimenu savo vaikystėje po pirmojo karo kai mano apylinkėje didžiausi naujų dainų ir neįprastų melodijų mokytojai buvo iš kariuomenės grįžę kareiviai. O jų parsivežtas iš Kauno ar kitų miestų dainų "repertuaras" jau buvo savotiškas ir kitoks: šalia karinių ar naujai harmonizuotų liaudies dainų, jame buvo jau neišskios (daugiausia slaviškos, rusiškos ar lenkiškos) kilmės čigonų ir gimnazistų romanų, ir šalia smuiko ir armonikos atsirado mandolinų ir ypač gitarų akompanimentai.

Ir ši naujoji "tautosaka" visiems labai patiko, sparčiai plito.

Ką gali veikti ir kaip elgtis naujų melodijų ir naujų žodžių pasiilgę žmonės?

Kompozitorių ir poetų, muzikos, šokių, dainų kūrėjų atsakomybė čia yra didelė. Jei savi kompozitoriai nepateikia, tarkime, "tautinių" savų melodijų moderniniams šokiams ir dainoms, tai tiek liaudis, tiek miestelėnai tuoj skolinasi ir vartoja svetimus. Nes jiems jų reikia, jie jų nori, jie pasiilgę kaiko naujo ir skirtingo, - ir kas jiems tai gali uždrausti ar kaltinti "nepatriotiškumu"? Jei gerio poetai nesirūpina ir nenori paruošti toms naujoms dainoms ar šokiams tinkamų savų tekstų, čia neišvengiamai talkon ateina prastas poetas, kartais paskutinis rašeiva nevykėlis, kurio kūrinių joks laikraštis, nei žurnalas nespausdina, - bet čia toks poetas randa plačią auditoriją, kartais vien gramėzdžiškai išversdamas svetimus tekstus, sykiu gi ką savo originalaus sukurdamas.

Lionė Juodytė dainavo New Yorko Rossini Opera Workshop ir eilėje tarptautinių koncertų, o taip pat stambesniuose lietuvių parengimuose. Čia ją matome dainuojant duetą su Arnoldu Voketaičiu. Prie piano - A. Mrozinskas.

Lionė Juodytė savo karjeros pradžioje (su gitara), kai dainuodavo Balfo ar kituose tremtinių šalpos koncertuose.

Ir ne visuomet tik blogai. Kartais jam pavyksta išspausiti reto grožio eilučių, kurių ir geriausias poetas galėtų pavydėti. Pvz., vis negaliu baigti atsigerėti tokiomis dar nesenos buv. savisaugos dalinių "liaudies dainos" žodžiais:

Tu jaunas dienas pragirdei vėju,
Kaip rūta dygus, buvai žalia....

Visa tai turėjau galvoje, mėgindamas suprasti ir kiek galima bešališkiau įvertinti vieną iš pačių naujausių lietuviškų plokštelių, praėjusį pavasarį išleistą New Yorke. Tai Request Recording Company dviem laidom pagaminta lietuviška H.F. ir stereo plokštelė (pirmas ir pažymėtinis įvykis lietuviškoje plokštelėje) su soliste Lionės Juodytės ir Algirdo Kačanausko vadovaujamo Rūtos ansamblio choro įdainavimais. Šioje albuminėje plokštelėje įrašyta 16 dainų, ir visai teisingai jos pavadintos "Dainomis iš Lietuvos".

Lionės Juodytės įdainuota plokštelė 'Dainos iš Lietuvos' neabejotinai viena iš geriausių ir įdomiausių, kokia kada buvo pagaminta lietuviškam klausytojui. - Per trumpą laiką išparduota jau 2,000 su viršum. - Su Rūtos choru Juodytė ruošiasi gastrolėm po visą Ameriką...

Čia tėra tik kelios autentiškos liaudies dainos, o kitos, sakykime, moderninės - įvairių melodijinių kilmų ir stilių populiarieji čigonų ar gimnazistų ki romansai, liaudies "šlageriai", pramoginės kaimo vakarušų dainos bei šokiai, "baladės" (nelyginant amerikiečių "western" tipo dainelės).....Tai dainos, kurios buvo ir gal tebėra gausiai dainuojamos plačiojoje Lietuvoje, tapusios mūsų tautiniu repertuaru, reiškusios mūsų dvasią, sudariusios mūsų kultūros dalį.

Dabar Lionė Juodytė jas pateikė Amerikos lietuvių visuomenei. Technikiu ir kai kuriais kitais požiūriais tai neabejotinai geriausia ir viena iš įdomiausių plokštelių, kokių kada buvo pagaminta lietuviškam klausytojui.

Ar verta apie tai plačiau kalbėti? Labai verta, ir kodėl gi ne? Kaip man teko patirti, šios plokštelės per pirmuosius penkis mėnesius buvo išpirta jau 2000 su viršum. Ir perka ne tik lietuviai, bet žymia dalimi ir kiti amerikiečiai. Kuri lietuviška knyga galėtų pasigirti per trumpą laiką taip sparčiai išperkama ir skaitoma, kaip "skaitoma" ši dainų iš Lietuvos plokštelė?

Aišku, negalėjau iškęsti nesusisiekes su pačia dainininke ir nepasiteiravęs, kaip gi čia taip visa šauniai galėjo atsitikti. O visa atsitiko, kaip pačios solistės didelio rūpestingumo, užsišpyrimo ir iniciatyvos vaisius. Su minėta plokštelių kompanija ji pasirašė penkerių metų sutartį rekorduoti įvairiems įdainavimams net septyniomis kalbomis (taip plačiai solistė pasiruošė savo profesijoje).

Po ilgų ir nelengvų derybų išprašė, kad pirmasis įdainavimas būtų jos gimtąja lietuvių kalba, ir turėjo patenkinti firmos reikalavimą parinkti tik populiarias pramoginio pobūdžio ar liaudies dainas. Kaip ši pirmoji plokštelė pasirodė nebologai perkama, patenkinta firma jau pasiūlė ruošti ir antrą lietuvišką albumą kito pobūdžio repertuarui, įdainuojant su orkestru.

Į mano klausimą apie albumo paruošimo eigą p. Lionė rašo: "Buvo daug sunkaus darbo... Iš savo atsiminimų turėjau viską perkelti į gaidas, duoti dainoms tempus, pridėti choro partijas, visus tekstus, laikur žodžius keisti ar net papildyti iš savo galvos. Kai viskas taip buvo paruošta,

Lionė Juodytė...Našlaitės kelionė nuo šiaudinės bakūžės Lietuvoje ligi H.F. ir Stereo plokštelių dainininkės New Yorke....

mėnesiams. Tai buvo 1939 metais. Kilo Europoje karas, ir ji pasiliko. Netrukus dėdė Amerikoje ją įduktarino (adoptavo), ir

Taip, tai jėga ir sveikata. Su tokiais balsu, ji toliau vis tobulinant ir išieškant, dainininkei atsiveria trys keliai, ir jos valia pasirinkti. Kelias į operos pasaulį ne su dėkingomis kontralto repertuaro rolėmis. Folkloro, liaudies dainų dainininkės - kelias suplatesniais galimais, bet mažiau įdomus, daugiau interpretatyvinis. Mano visai asmeniškų skonių ir nuojautimų, gal pats įdomiausias dainininkei kelias būtų tada, jei ji pasuktų į pačios moderniausios lietuviškos dainos, pramoginių ir net kabaretinių dainų kūrybą, ten kur mes vis esam labai silpnučiai. Tada tektų daugiau išryškinti save, sukurti savas manieras ir originalią interpretaciją.

Tapti "lietuviška Marlene Dietrich", Lionė Juodytė turi nepalyginamai didesnę balso turtą, tik dar reikia surasti tą savaimingą originalią interpretaciją.

Stiprios ir gražios jos žemosios gaidos; būtų galima jas daugiau išnaudoti ir gal kiek papiktnaudoti. Ir tas balso sveikumas galėtų kartais būti mažiau "sveikas", daugiau "egzistencialistinis", dramatiškas. Tai beabejo būtų mados vaikymasis, bet juk mados yra ir dainavime, net tik suknėlėse ir šukuosenoje. Turėtų jai ateiti talkon mūsų poetai ir kompozitoriai. Jei jie nepateis, - atsirastų tokiame balsui ne lietuviai, kurie norės ir mokės ateiti.

Paskutinėje ir vienoje iš įspūdingiausių albumo dainų "Kaip slaptinai" girdėjau jos skambius žodžius: - Brangi tėvyne, melsvos padangės, ar mums nušvis kada aušros viltis?...Klausydamas šiuos žodžius dainoje, kažkaip jutau, kad nušvis aušra ir tėvyne ir Lionė Juodytei. Tik jai galbūt kiek anksčiau....

tik tada kreipiausi į J. Stuko "Lietuvos atsiminimų" radijo vokalų organizaciją ir jos Rūtos choro dirigentą Algirdą Kačanauską. Jis yra geras muzikas ir gabus dirigentas, tad palyginti per labai trumpą laiką, penkis mėnesius, paruošė chorą rekordavimui. Dėkui visiems, - visi prisidėjo prie šios plokštelės parengimo stropiai ir su meile dirbo. Šis pirmasis pasisekimas su Dievo pagalba gal ir toliau padės man kelti Lietuvos vardą. Susidaro dabar progą pasirašyti netrukus sutartį su didele agentūra gastrolėms po visą Ameriką. Čia pasirodė Rūtos choras, tautiniai drabužiai, tautiniai šokiai, ir ta programos dalis būtų vadinama Lithuanian Culture...Aš nuo senai to troškau ir gal, tautiečių susidomėjimui paremiant, pavyks kai ką įgyvendinti"...

Pažįstama New Yorko ir apylinkių lietuviams jau nuo ankščiau, kitose lietuvių kolonijose Lionė Juodytė ligšiol veik nebuvo girdėta. O jos gyvenimas ir kelias į meną taip panašus į seną tradicinę pasaką: kietas pasiryžimas ir sunkus darbas viską nugal.

Lionė gimė Lietuvoje, neturtingų tėvų bakūžėje, jauniausias vaikas šeimoje. Dar būdama maža, liko našlaitė, o našlaitėms įprasta pakelti daug vargo. Melsdavo Dievą, kad galėtų kada pasiekti vyresnį brolių Kanaadoje, ir pasvajodavo, kad ten gal pasiseks tapti dainininke.

Pagaliau, brolis išrūpino jai leidimą atvykti Kanadon šešiams

"Dainos iš Lietuvos" turėjo tokį pasisekimą ir ilgai turės, be abejo pirmiausia dėl dainininkės balso. Jis retas, ypatingas, imponuojantis ir toks nedažnas moteryse - kontraltas. Stiprus, sultingas, skambus, sveikas. "Tokį, balsą girdėdama, vaizduojus sveiką, stiprią Lietuvos kaimo merginą, grįžtančią iš laukų po rugiapjūtės" - išsireiškė viena Amerikoje gimusi ir niekad Lietuvoje nebuvusi mano bendraklasėtoja.

Bet aš Lietuvoje gimiau ir ten esu ilgai buvęs. Ir tas balsas man priminė dar kaipą daugiau: šiltą vasaros vėją vasarojėje, pušyno alsavimą, bernų ir mergų juokavimus gegužinėse, greitą joimą su žirgu per plačiuosius tėviškes laukus, kiek rūstų, bet tikrą gamtos žmogaus optimizmą.

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ
**THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED**
1228 WEST 74th STREET AT 1-8800

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ
**DAIRYMEN ICE CREAM
COMPANY**
3068 WEST 106th ST. OR 1-2300

Žvalgybų kova

Nesunauduota laivakortė

Abelis, kuris buvo apmokytas Maskvoje pagal visas špionažo meno taisykles, į Jungtines Valstybes atvyko 1948 m. iš Kanados, naudodamas suklastotą danišką pasą.

Bet pirmieji galimi įrodymai jo veiklos pėdsakai siekia tik 1952 m. Tais metais į Jungtines Valstybes atvyko Hayhanen. Jis atgabeno Abeliui naujas išsamias instrukcijas ir padėjo jam suorganizuoti platų špionažo tinklą.

1953 m. rudenį Abelis, prisidengęs Emilio R. Goldfuso pavarde, išsinešė kuklią dirbtuvėlę Brooklyne, 252 Fulton st. Ten ji, tariamą fotografą ir dailininką, 1954 m. pradžioje, kaip jau esame rašę pirmą kartą susitiko ir Borisas Morrosas. Pro savo dirbtuvės langą jis ketverius metus matydavo telms rūmus, kur vėliau buvo teisiamas. Savo "pašto dėžutei" buvo išsirinkęs kitą namą, kuriame lyg tyčia buvo įsikūręs svarbus FBI skyrius. Kai ta jo slėptuvė buvo po arešto surasta, amerikiečiai slaptoji tarnyba pasijuto, lyg perkūniui iš giedro dangaus trenkus: tokio žūlumo nesitikėta!

Abelis savo "dirbtuvę" buvo labai rūpestingai parinkęs. Trumputį bangų siųstuvą antena buvo išvesta pro langą ir nutempta į priešais stovinčio namo stogą, kad būtų sunkiau pastebima. Tame pačiame name gyveno ir daugiau dailininkų, tad "Mr. Goldfusas" niekam nekreipė akis. Bendrai, jis buvo savo kaimynų mėgstamas, nes visiemis pagelbėdavo, kai sugedavo kieno radijo ar televizijos aparatas, skalbimo mašina ar net namo lifas.

Jo kambario sienos, durys ir spintos buvo nukabinėtos paties pieštais paveikslais, kurių dalis, anot meno kritikų, net prašoko mėgėjišką lygį. Bet Abelis jų nepardavinėjo, nes jam pagaliau ir nereikėjo. Jis buvo vienintelis iš visų suimtųjų šnipų, kurį rusai buvo pakankamai aprūpinę pinigais. Arešto metu jo kambario rasta 6,000 dolerių. Vėliau FBI surado ir konfiskavo dar 15,000 dolerių, kuriuos Abelis buvo deponavęs "Manufacturers Trust Company".

Abelio areštavimas visuomenei buvo paskelbtas tik po dviejų mėnesių, rugpiučio 7 d. Ir vėl, kaip ir ankstesniais atvejais, iš karto buvo skelbiamos pasakėlės. Esą, jo špionažinė veikla konstatuota visiškai netikėtai. Vienas imigracijos tarnybos valdininkas viešbučio srašuose ieškojęs kitų užsieniečių. Dėl neskelbiamų priežasčių - kilęs įtarimas, kad ir su tuo Mr. Collins turį būti kažkas netvarkoje.

Krečiant jo kambarį, buvo atrasta šnipinėjo veiklos pėdsakų, ir tik vėliau nustatyta tos veiklos apimtis. Esą, pradžioje Abelis norėtas ištremti ir su

sovietine pasiuntinybe buvo net vedami tuo reikalu pasitarimai.

Ši prokuratūros išgalvota istorija, atsispaudėjusi pirmuosiuose spaudos pranešimuose, buvo grynas melas. Iš tikrųjų Abelį suėmė FBI kontrašpionažo skyrius, o pora imigracijos valdininkų buvo įvelta tik dėl akių. FBI jau seniai viską tiksliai žinojo, ir Abelis buvo jos intensyviai sekamas. Abeliui kelis kartus buvo pavykę iš FBI akių dingti. "Retai šnipinėjimu įtariamas asmuo mums buvo pridareęs tiek komplikacijų, kiek šis Abelis," vėliau pareiškė prokuratūros kalbėtojas. "Kaip ungurys, jis vis išslydavo pro mūsų tinklo skylės."

Iš aplinkybių taip pat aiškėja, kad Abelis buvęs jau įspėtas. Greičiausiai jis iš Maskvos buvo gavęs šifruotą radijo pranešimą, kad jo patikėtinis Reino Hayhanen yra dingęs ir greičiausiai perėjęs vakarų tarnybą. Galbūt Maskva jam buvo davusi nurodymus atlikti dar kurį nors uždavinį.

Balandžio 26 d. Abelis išsikėlė iš savo dirbtuvės ir daugiau ten nesirodė. Viešbučio valdytojai jį pareiškė, kad persikėliaš į pietus, norėdamas pasigydyti savo gerklę (tuo metu jis tikrai sirgo gerklės uždegimu). Bet įdomu, kad jo kambario nuomą tuo metu apmokėdavo kitas tarpininkas, o jis, dangstydamasis kitais vardais, prisilaikė įvairiuose New Yorko viešbučiuose.

Jis bandė iš Amerikos išvažiuoti. Jis turėjo nusipirkęs laivakortę į "Queen Elisabeth" ir kartą jau ėjo į laivą, bet pakeliui pastebėjo esąs sekamas, tad apsiskuto ir grįžo.

Kodėl Abelis buvo tris savaites tardomas McAlleno koncentracijos stovykloje, nors jis jau prisipažino penktąją po arešto dieną? Greičiausiai jis buvo taip pat bandomas "persukti". Vėlesniame afidevite (pareiškime po priesaiką) jis rugsėjo 14 d. liudijo, kad FBI valdininkai labai stengėsi jį įkalbėti, kad jis dirbtų "kitai amerikinei įstaigai" - tuo, be abejo, suprantama "Central Intelligence Agency".

"Aš tuos pasiūlymus kategoriškai atmetinėčiau, ir potirių savačių mane pagaliau paliko ramybėje," - pareiškė jis.

Po trijų savačių jis buvo iš koncentracijos stovyklos perkeltas į netoli esantį Edinburgo kailėjimą ir "oficialiai areštuotas". Tuo pat metu jam buvo pareikšta, kad New Yorke jam bus keliama byla pagal "Rosenbergy įstatymą", taigi, gresianti mirties bausmė. Bet Abelis neabejotinai žinojo visas "žaidimo" taisykles

ir nesileido įgądinamas.

Rugpiučio 8 d., tą pačią valandą, kada kitas teismas skelbė jau seniai prisipažinusių šnipų Soble ir Albam bylos sprendimą, Brooklyno teisme prasidėjo Abelio byla. Beje, kiek iki šiol žinoma, nors Abelis gerai žinojo Soble-Stern grupę, bet su ja ne-bendradarbiavo. Sovietinis špionažas Amerikoje yra organizuojamas tam tikromis grupėmis - "žiedai", kurie veikia atskirai.

Teisme Abelis visą laiką gynėsi. Kai buvo paklaustas, ar turįs advokatą, pasisakė neturįs, tačiau žinąs vieno advokato pavardę. Tai būta pagarsėjusio komunistų gynėjo John J. Abt. Tačiau pastarasis "dėl laiko stokos" atsisakė kištis į Abelio bylą. Tuo metu ir sovietinė pasiuntinybė pareiškė, kad ji Abelio byla nesidominti. To pagal slaptųjų tarnybų tradicijas ir reikėjo laukti. Pagautam šnipui darbdaviai niekad neteikia pagalbos, bent viešai.

Tada Abeliui buvo paskirtas valdinis gynėjas, kurio pareigos teko James R. Donovanui, karo metu buvusiam karinės žvalgybos OSS valdininkui. O toje tarnyboje buvę advokatai atstovauja pažiūrą, kad šnipas tėra tik tam tikros ginklo rūšies kareivis. Donovanas Abelio byloje tai nuolat pabrėždinėjo, ir ne be paskirkimo.

Teisman liudininku buvo iškviestas ir Hayhanen, tačiau jo liudijimas nepadarė reikiamo įspūdžio, nes jis pats buvo apkaltintas esąs girtuoklis ir sukčius, išaikuojęs rusų pinigus ir vėliau iš baimės dėl atsakomybės perbėgęs pas amerikiečius.

Lapkričio 15 d. Abelis buvo nubautas 30 metų paprasto kalėjimo. Dabar jis ten laukia, kol vieną dieną rusai jį iškeis į panašaus masto pagautą amerikiečių šnipą. Tai priklauso prie pripažintų žvalgybų dvikovės taisyklių. (b.d.)

MUZIKAS JONAS BYANSKAS IŠEINA Į PENSIJĄ

Plačiai žinomas visuomenei savo muzikine veikla Jonas Byanskas nuo gruodžio 1 d. išeina į pensiją.

Jis inžinierium yra išdirbęs 38 metus su viršum Western Electric Co., Cicero, Ill. Beveik visą savo tarnybos laiką jis buvo skyrių vedėjas. Ta proga šios kompanijos Cicero įmonė spalio 28 d. suruošė J. Byanskui gražias išleistuves Embassy restorane Ciceroje, Ill., į kurias atsilankė daugiau kaip 130 žmonių,

Detroito šaulių kuopa lapkričio 7 d. surengė vakarą, kuriame Justo Pusdešrio vadovaujamas dramos sambūris pirmą kartą suvaidino Anatolijaus Kairio trijų veiksmų komediją "Diagnozė". Viršutinėje nuotraukoje - scena iš veikalo, kurioje matomi vaidintojai K. Gricius, N. Sadauskienė, A. Gubilas, A. Rastenytė, V. Ogilvis, J. Pusdešris. Žemutinėje nuotraukoje dalis publikos, kurios buvo pristinkusi pilna Hispanos Unidos salę (apie 350 žiūrovų).

Dirvos nuotraukos

t.t. Po to J. Byansko draugas K. Bedwill, kuris buvo specialiai į šį parengimą atvykęs su žmona iš Indianapoliso, Ind., paskaitė trumpą paskaitą apie J. Byansko gyvenimą, ją pailiustruodamas ekrane parodytais paveikslais, kurių ne vienas buvo ir iš lietuviškosios muzikinės Byansko veiklos. Be to, pats J. Byanskas buvo pakviestas paskambinti savo pasirinktą muzikinį kūrinių, kuris susirinkusiųjų labai entuziastiškai buvo suklaidytas. J. Byanskui buvo

kompanijos bendradarbių išteikta dovana — gražus FM ir AM tipo radijo aparatas. Pabaigoje žodį tarė įmonės superintendantas M. W. Lane, ilgų metų Byansko draugas, iškeldamas Byansko nuopelnus įmonei. Išleistuvės buvo baigtos trumpu paties J. Byansko atsisveikinimo žodžiu.

Ta pačia proga parengime kompanijos buvo pagerbti ir kiti penki inžinieriai, ištarnavę kompanijoje po 25-35 metus. P. J.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

65 CONVENIENT BANKING OFFICES

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI

VISUOMET ĮSTATO

MONCRIEF sildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O.

GOLD STAR DIENOS

pas jūsų gaso REIKMENŲ PREKYBININKĄ

Laikas pirkti GOLD STAR Award Gaso PLYTĄ! Automatic! Fast! Clean! Cool!

Raudonieji pasakoja ir meluoja...

Lapkričio 8 d., Waterburyje 103 Green St. salėje, šiemet Lietuvoje lankęsi bimbinkai suruošė spalvotų paveikslų parodėlę ir tas fotografijas, pagal sovietų mokslą, susirinkusiems išaiškino. Dalyvavo apie 240 žmonių, daugiausia senai į Ameriką atvažiavusių. Lauke piketavo apie 50 žmonių, nešdami plakatus: Tegyvuoją Amerika - be komunizmo; Tik sovietai Lietuvoje gerai gyvena; Raudonieji - į Rusiją; Sovietų agentai veikia - saugokimės; ir kt. Piketuojantieji taip pat išdalino, lietuvių ir anglų kalbomis, atsišaukimus ir jais aplipino aplinkinių gatvių stulpus.

Buvo rodomi vaizdai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Telšių, Palangos, Druskininkų ir kt. Daugiausia rodyti pastatai, žmonių nedaug. Beidras vaizdas labai menkas: žmonės prastai apsirengę, vaikai sudžiūvę. Nors ir sakoma, kad vyksta atstatymas po karo, bet Vilniuje rodo dar griuvėsius, daug namų apšiurę ir dar su apšaudymo žymėmis.

Tą paveikslų rodomą suorganizavo Dr. J. Staneslavir jo žmona. Jų pasakojimu esą po 1950 metų vyksta dideli statybos darbai. Mokyklos pilnos, perkimštos, nes mokslas nemokamas ir visi veržiasi. Daug bažnyčių paverstos muzėjais, kaip "architektūros paminklai". Šv. Jono bažnyčia Vilniuje neuždaryta, Vilniuje gatvių užrašai rusų kalba. Nėra bedarbių, o jaunos moterystvarko parkų gėles, nes "jos geriausiai moka". Šv. Petro ir Povilo bažnyčia atstatoma ir neuždaryta. Esą bažnyčios uždaromos tik tada, kai negali žmonės išlaikyti - pastatyti, užlaikyti ir apmokėti kunigus, o tikybos laisvė esanti.

Pasakojo ir apie kitokį gyvenimą. Esą, televiziją atsukus pamatė rusų filmą. Jos nežidėjo, nes rusiškai nemoka.

Vilniaus senų kapinių metalinius užrašus esą naciai išvogę per karą. Stanislovačiai dalinę vaikams kramtomąją gumą, bet tie nežinojo, kas per daiktas. Stanislovaitiene aiškino, kad "reikia kramtyti ir kramtyti, bet nepraryti".

Trakų pilies bokštai beveik visai atstatyti. Prie Trakų ežero vyksta jaunimo stovyklos. Stanislovaitiene sako, kad, žiūrėkite, yra elektra rodydama į telegrafo vietas. Esą stato hidroelektrinę stotį Kaune ir Jurbarko, bet neparodė viso darbo tik fragmentus. Prieš žydus nėra diskriminacijos. Visur paminklai komunistų didvyriams ir paminklai nacių nužudytiems (Stanislovaitis net parsivežė pievoje rastą kaulą).

Visi tarp miestiniai keliai smaliuoti, bet, prisipažįsta, į juos važiuoti reikia dumblinais kečiais. Paprasta lėlė lange - 1000 rublių. Moteris valdo didžiausius kasimo aparatus. Vilniuje pamidorai iš Bulgarijos 4 rubliai kilogramas.

"Mes buvome ten sensacija", - pasakoja raudonoji ponė. Kauno ligoninėje sukimštos lovos ir baldai. Operacijos metu per operacinio kambario langą matyti miestas, o lange pakabinta rentgeno nuotrauka, kad saulės šviesa daktarai matytų, kaip operuoti.

Maironis esąs garsus už savo "apysakas".

Klaipėdoje statomi laivai, bet tik vienas rodė ir nematyti darbininkų. Miestų gatvės tuščios. Rodė statomą Klaipėdoje bažnyčią, kita Palangoje statomą. Per Klaipėdą vežama anglies rūda iš Ukrainos į Vakarų Vokietiją (todėl ji "draugiška" sovietams) o anglis į Prancūziją.

Sidabrinų lapių fermoje augina 1500 lapės ir keli Rusijos vilkai.

Iš laukų ir pakelių surenkami kryžiai ir koplytėlės, kad lietus ir sniegas nesugadintų, ir padedami į muziejų. Lietuvoje dažytų namų nėra.

Dr. Stanislovaitis rūpinosi savo mažiau išmanančiai žmonai padėti: čia parodė Klaipėdoje televizijos antenas (kažin ar prijungtas) čia buhalterio kambarį su šventu paveikslėliu (tikybos laisvė), čia storesnę moterį Panemunėje (nes sako, kad ten išalkę žmonės), čia nusišypsusią kolūkietę (nes sako, kad ten nelinksma).

Daug atsilankiusiųjų nebuvo patenkinti: negalėjo gerai girdėti, neparodė žmonių ir jų gyvenimo. Daug niekį prišnekėjo. O pike-

tavimas tikrai jaudino. Susirinkusieji gautus lapelius išsinešė namo paskaityti. O salėje buvę ir geriau viską žiną nepaigailėjo komentary.

Waterburio lietuvių grupė pasirūpino ir paštu išsiuntinėti tuos pačius atsišaukimus, kuriuos dalino prie raudonųjų partijų. Apie tai buvo pranešta ir vietos laikraščiai.

Tai jau kelintas raudonųjų darbas apylinkėje. Prieš mėnesį buvo lietuviškųjų darbų parodėlė, kuriai daiktus davė apie 50

Waterburio apylinkės žmonių, daugumas nežinodami, kam tarnauja. Ten sovietų draugam taip pat buvo progos gerokai raudonos propagandos paskleisti. Taip pat minėtus paveikslukus rodė ir kitoje vietoje savo privatiems draugams.

Atrodo, kad ši raudonoji grupelė po Connecticutą ir kitur stengsis pakeliauti ir bent senųjų ateivių tarpe propagandą skleisti, prisidengdami tuo, kad skleidžia lietuvių vardą. (K)

Naujienų apžvalgos apžvalga...

(Atkelta iš 3 psl.)

Turbūt P. Grigaitis enciklopedijoj nerado visos eilės kitų tarnybinių diplomatinų laipsnių. Žemiausias toks laipsnis yra attaché (atašė), kurių gali būti: spaudos, kultūros, prekybos ir kt., Labiausiai žinomi yra kariniai attaché, kurie, jeigu turi aukštą karinį laipsnį, ceremonijose turi net ir labai garbingą vietą. Bet šiaip jau attaché yra pradinis laipsnis diplomatinės karjeros laiptuose (tas prancūziškas žodis reiškia "pri-rištas", "pritvirtintas" prie ko nors). Toliau seka sekretoriai: tretieji, antrieji, pirmieji, Jie dar skiriasi pagal šaką, ar konsularinėje linijoje, ar grynai diplomatinėje". Už sekretoriaus augštesnis laipsnis yra pasiuntinybės patarėjas. Toliau jau eina pasiuntinybių vadovų titulai: įgalioti ministrai ir ambasadoriai.

Ministrai rezidentai šiais laikais jau beveik retenybė, "išmados išsėina". O tie chargé d'affaires irgi dažniausia esti tik su "ad interim" priedu, nors kada tik titulu pasiuntinybės vadovas ir pastoviai skiriamas. Taip atsitinka, kai santykiai tarp valstybių nelabai šalti, nelabai aiškūs, laikomi nelabai svarbiais. Tas titulas nuo kitų pasiuntinybės vadovo titulu tuo skiriasi, kad juo vadinamą pasiuntinybės vadovą skiria ne valstybės galva, o užsienių reikalų ministeris, ir kredencialis jis įteikia ne valstybės galvai, o tik užsienių reikalų ministeriui.

Ilgainiui (enciklopedijose tas dar neparasyta), įgalioto ministerio ir net ambasadoriaus pavadinimai ėmė virsti diplomatinės tarybos laipsniais, panašiai, kaip

atašė, sekretoriai, patarėjai. Įgalioto ministerio arba ambasadoriaus titulas dabar jau vartojamas ir tų pareigų nebeįnantių asmenų, arba einančių pareigas ne pasiuntinybių ar ambasadų vadovų. (Pav. yra konsulių, turinčių įgalioto ministerio laipsnį). Taigi tie titulai dabar jau esti ir tarnybiniai laipsniai. Bet tokiu tarnybiniu laipsniu dar nėra virtęs Chargé d'affaires titulas. Patarėjas gali būti pakeltas į įgalioto ministerio laipsnį (ir nebūdamas pasiuntinybės vadovu), bet dar negirdėti, kad kas būtų keliamas į Chargé d'affaires "laipsnį". Tas titulas (su priedeliu ar be) tenka tik faktinai pasiuntinybės vadovo pareigas perimančiam asmeniui.

Latvijos pasiuntinybės vadovu yra paskirtas asmuo, kuris jau turėjo įgalioto ministerio laipsnį (buvo ėjęs tokias pareigas). Bet jis paskirtas ne Latvijos prezidento. Todėl jo, kaip pasiuntinybės vadovo, titulas gali būti tik Chargé d'affaires, ir jis kredencialis tegali įteikti tik užsienių reikalų ministeriui (valst. sekretoriui), o ne prezidentui. Bet jo kredencialai yra išduoti ir priimti pastoviai toms pareigoms eiti, todėl prie jo titulo nėra "ad interim".

J. Kajeckas nėra paskirtas pasiuntinybės vadovu pareigų eiti ir jis nėra patiekęs kredencialių valstybės sekretoriui, o yra automatiškai perėmęs pasiuntinybės vadovo (ar "galvos") pareigas buvusiam pasiuntinybės vadovui mirus. Todėl jis yra "pakol kas". Ta priesaga jam vistiek būtų, ar jis būtų buvęs tik sekretoriaus laipsnio, ar mi-

nisterio, ar net ambasatoriaus laipsnio (Lietuvos diplomatinėje tarnyboje tokio laipsnio niekad nebuvo).

P. Grigaičio atkaklus tvirtinimas, kad jeigu J. Kajeckas būtų turėjęs Chargé d'affaires "laipsnį" dar prieš P. Žadeikio mirtį, tai dabar jis nebūtų "a.i.", yra nesusipratimas. Nei jis tokį laipsnį galėjo turėti, nei toks "laipsnis" ką nors čia padėtų. Imant Latvijos pasiuntinybės pavėzdį, galima pastebėti, jog, jeigu dr. A. Spekke būtų buvęs Washingtono pasiuntinybės pareigūnas, šalia sakysim, Feldmano ar Bilmano, tai jis, net ir įgalioto ministerio laipsnį turėdamas, jei būtų tik automatiškai perėmęs pasiuntinybės vadovavimą, būtų tik chargé d'affaires a.i. tol, kol nebūtų gavęs kredencialių, tokių, kokius jis dabar yra patiekęs, ir kol tie kredencialai nebūtų valst. sekretoriaus atitinkamai priimti. Ir J. Kajeckas neturės "a.i.", kai (jei) jis gaus atitinkamą paskyrimą ir tas paskyrimas bus atitinkamai Valstybės departamente priimtas.

V. Rastenis, rodos, kėlė klausimą, kiek čia ALT prisidėjo kad toks paskyrimas nepadarytas ar nepriimtas. P. Grigaitis savo apžvalgoje dėl to tylėjo, kaip vandens į burną prisisėmęs...

Atėjo laikas eiti į pensiją

Ateina laikas pasakyti sau pačiam, kad jau gana geras biznis ir vedamas be sunkumų, bet kai žmogui priartėja tam tikras amžius, reikia atsisveikinti nors ir su geriausiais dalykais.

PARDUODU TABOR FARM VASARVIETĖ

Tabor Farm, Sodas, Mich., vasarvietė yra 100 mylių nuo Chicago, Ill., ir 10 mylių nuo Benton Harbor, Mich.

Pagrindiniam įmokėjimui reikia įnešti \$125,000.00. Likusiai sumai labai lengvos išmokėjimo sąlygos.

Susidomėjusiems prisiųsiu reikalingas informacijas ir literatūrą.

JUOZAS BACHUNAS, Sav. SODUS, MICHIGAN

Žmonės mūsų klausia:

"Kodėl Stroh's ugnim verdamas?"

Atsakymas yra toks:

"Taip gaunamas geresnis alus!"

Stroh's skirtingas virimo būdas (atvira ugnim virimas prie 2000 laips.) padaro skirtingo skonio, kurį jūs pajusite iš pirmo Stroh's alaus paragavimo. Bandyk Stroh's šiandien... ir pripažinsit, kad tai šviesesnis, skanesnis, labiau negu kitas alus gaivinantis! Tai Amerikoje vienintelis ugnim verdamas alus!

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVIESESNIS!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINIS KAINAS

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

DODDS - ROSS & Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

8119 ST. CLAIR AVE.

EX 1-0682

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-9280

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

CLEVELAND AMBULANCE SERVICE, INC.

Remember the Maroon and Cream Colored
Cars with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's
Leading Physicians and Surgeons

ENdicott 1-0770

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

SMITH'S
Restaurant — Cocktail Lounge

Dining out is pure pleasure at Smith's,
where fine food is served at realistic
prices!

Private parties and wedding receptions
are a specialty.

LAKE SHORE BLVD. AT E. 222 ST.
RE 2-9900

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vytauto Didžiojo skautų draugovė šį šeštadienį rengia 10 metų sukaktį Čiurlionio Ansamblio namuose. Pradžią 7:30 val. vak. Po programos bus bufetas ir šokiai. Visi kviečiami dalyvauti. Ypatingai buvusieji skautai.

• ALTo rengiamam vakare, kuriame buvo vaidinta "Stebuklingi vaistai", buvo susirinkę per 200 svečių.

• Naujosios Lietuvių Parapijos bažnytinis choras savo vakarą rengia lapkričio 28 d. Vakarą pėlnas skiriamas bažnyčios statybai. Tą dieną prašoma kitų parengimų nerengti ir visi dalyvauti choro vakare.

• Clevelandiečiai Ch. Lutkai lapkričio 7 d. atšventė 50 metų vedybinę sukaktį. Vaisės įvyko St. Benedict's Hall.

• Povilas Mikšys išvyko į Californiją patirti sąlygas pastovesniam įsikūrimui.

• Dirvoje buvo žinutė, kad neseniai miręs Jonas Botyrius yra buvęs Lietuvių Banko direktorium. Tai netiesa. Direktorium yra buvęs jo sūnus, kuris ir dabar tebedirba lietuviškose organizacijose.

• Šį ketvirtadienį Arenoj įvykstančiose imtynėse susitiks Mike ir Doc Gallagher su Bobo Brazil ir Ilio DiPado. Taip pat Pedro Martinez su Lord Layton.

Išnuomojamas butas
5 kamb., antram aukšte. E. 131 gatvė. Skambinti po 5 v. v. EX 1-3294.

Išnuomojamas butas
Yra 3 kamb. antram aukšte. Kaina \$30.00. Be vaikų. Teirautis: 1428 E. 53 St.

PARDUODAMAS NAMAS
Geromis sąlygomis parduodamas namas Eddy Rd. Kreiptis į adv. Julijų Smetoną, tel. ER 1-4333. (88)

PIGŪS NAMAI
Geras 1 šeimos, 2 miegamųjų namas 130 gt. Pigus. Į šiaurę nuo St. Clair 129 gt. 2 šeimų. \$11,500.
Thornhill gt. vieno aukšto 2 miegamųjų, labai geram stovyj.
Du namai ant vieno sklypo Kosciuszko gt. rajone, žema kaina.
Trijų miegamųjų Naujos parapijos rajone. Gerai įrengtas.
E. 124 gt. vienos šeimos, tuojau galite apsigyventi.
Cleveland Hts. 3 miegamųjų plytinis namas, pigus.
4 šeimų plytų apartamentas, po 5 kamb. kiekvienas butas, keturi nauji pečiai, garažai. Nebrangus, o pajamos geros.

Priklusome Multiple Listing Service.
Norintieji pirkti ar parduoti, prašome kreiptis į
EAST SHORE REALTY
780 E. 185 St. IV 1-6561
Juožas Mikonis — Realtor
MU 1-2154
Multiple Listing Service
Bendradarbiai:
Antanas Gailiusis
MU 1-7014
Damas Juozas
LI 1-6957

DAŽNAI girdimas posakis: "Raudonas, kaip burokas arba išbalęs, kaip popierius". Dabar abiem atvejais bus galima priitaikyti tą patį posakį, nes Wisconsin universiteto žemės ūkio skyrius išaugino 58 skirtingas burokų rūšis, pradedant baltais ir baigiant veik juodais.

BOSTON

Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyksta lapkr. 15 d., 4:30 v. v. Tautinės Sąjungos namuose. Iškilminga sueiga, pobūvis ir šokiai. Kviečiami korporantai su šeimomis.

Bostono skautų dešimtmetis ir banketas įvyks lapkričio 22 d. Liet. Pil. Draugijos salėje, 3 val. įvyks dešimtmečio iškilmės, o po jo skautų tėvų rengiamas banketas su šokiais. Visi kviečiami atsilankyti.

Tautinė Sąjunga N. Metų sutikimą rengia savo namuose. Vietos rezervuotos tik iš anksto užsisakius ir sumokėjus pinigus.

Tautinė Sąjunga rengs šeštadienio vakarėlius. Tai bus daroma rudens ir žiemos laiku, kiekvieną šeštadienį. Juose bus literatūrinė-meninė dalis, kavutė ir šokiai. Toks pirmas šeštadienio vakarėlis įvyks lapkričio 21 d., 7 val. vak.

Lituanistinės mokyklos metinis tėvų susirinkimas įvyko lapkr. 7 d. Dalyvavo apie 30 tėvų bei mokytojų. Lituanistinė mokykla laikosi iš tėvų mokamų mokes-

čių. Už vieną mokinį mokama \$14.00. O taip pat aukų ir pelno, gauto iš parengimų.

Naująjį Tėvų Komitetą sudaro: inž. J. Vasys — pirm., O. Ivaškienė, inž. Žiaugra, Jašinskas ir inž. V. Dabrila.

NEW YORK

BUV. POLITINIAI KALINIAI KVIEČIA ATSIBUSTI

Lapkričio 6 d. Baltijos namuose, New Yorke, buv. Politinių Kalinių Tarptautinė Federacija paminėjo Nežinomojo Kalinio Dieną. Nuo 1954 lapkričio 7-ji paskelbta Nežinomojo Politinio Kalinio Diena, kad ta proga prisimintume visas tironijos ir nežmoniškumo aukas ir sustiprintume laisvės pastangas ir kovos ryžtą su asmens ir tautų prie-pa-da.

Ir šių metų Nežinomojo Politinio Kalinio Dienos minėjime buvo ne tik prisimintos nacių ir sovietų politinio teroro aukos, bet sykiu pareikštas ir gilus susirūpinimas tuo, kaip laisvės pasaulis pastaruoju metu yra apniktas abejingumo laisvės idealams. To būdingais ženklais yra ne tik Ti-

beto įvykiai, bet ir Chruščiovo viešnagė JAV ir numatytoji "viršūnių" konferencija ir visa eilė kitų reiškinų.

Buv. politiniai kaliniai savo rezoliucija šaukia JAV ir kitų dar laisvų kraštų visuomenę atsibusti iš savo abejingumo laisvės idealams ir visą savo moralinį svorį sudėti laisvės kovos svarstyklių lėkštėje.

Minėjimas taip pat nutarė kreiptis į V. Vokietijos kanclerį Adenauerį, kad buv. nacių politiniams kaliniams atlyginimas už nuostolius ir skriaudas būtų teisingas ir nevilkinamas.

Minėjimui vadovavo Lietuvių buv. politinių kalinių sąjungos vicepirmininkas V. Sidzikauskas.

* Sveikatos departamento sekr. A.S. Flemingo pareiškimas, jog dalis Washingtono ir Oregono valstijose auginamų spanguolių yra užkrėstos chemikalais, iššaukiančiais vėžį žiurkių glandose, sukėlė nepaprastą triukšmą visoje Amerikoje. Kai kuriose valstijose uždraustas spanguolių pardavimas. Maisto ir vaistų kontrolės administracija visame krašte pradėjo plataus masto tyrinėjimus. Spanguolių augintojai ir perdirbėjai pareikalavo sekr. Flemingo atsistatydinimo ir ruošiasi pateikti administracijai 100 mil. dol. ieškinį dėl susidariusių nuostolių.

EAGLE STAMPS PADIDINA JŪSU SANTAUPAS

the MAY CO'S (2) BASEMENT stores

Puikus Pinigų Taupymo Pirkinys!

Mažų berniukų ir mergaičių QUILT LINED

Mažų berniukų ir mergaičių QUILT LINED

ZIP-OFF HOOD

Car Coat

2.99

• Turquoise • Raudona
• Navy

Čia yra puikus pirkinys! Gražiai pasiūti, dviguba sagų eilė berniukams ar mergaitėms. 2 erdvūs kišenai, dvigubas viršus; nuimamas prisegamas kapišonas su pritaikomu užrėšimu. Stiprus, idealus žieminis švarkas, dydžiai 3 iki 8.

Mažų berniukų skalbiamos
storos

Mažų vaikų skalbiama
Flannelette Chalatai

\$1

Su diržu, 2 kišenai, visi puikios rūšies mažiems berniukams. Dydžiai 4 iki 8. Spalvotos medžiagos.

Mažų vaikų su pamušalu
Corduroy kelnės

3 už \$4

1.39 vienos

Boxer stiliaus, patogios su pamušalu corduroy kelnės. Ryškus flanelinis pamušalas. Raudona, charcoal, navy ir ruda. Dydžiai 3 iki 8.

Corduroy Kelnės

2 poros 3.87

• Stiprios, plaunamos, storos
• Pilni, 2 kišenai
• Zipieris, diržas priešaky
• Užlenkta apačia
• Patogus liemuo
• Dydžiai 2, 4, 6, 8
• Pilka, navy, ruda

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CH 1-3000
The May Co.'s Basement Infants' Department, Downtown and On the Heights

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

NORWOOD DRUG, INC.

GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA
SVARBIAUSIA MŪSŲ PAREIGA
RECEPTŲ SPECIALISTAS
6411 Superior Ave HE 1-1035

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

CARPENTERS DISTRICT

COUNCIL

CARL J. SCHWARZER, President

GEORGE SHEWRING, Secretary

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

THE YODER COMPANY

CLEVELAND, OHIO

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Didelis
įvairių dovanų pasirinkimas

7007 SUPERIOR AVE Greta Ezella Theatre
Tel. EX 1-3969 Bute: WA 1-2354

DIRVA

THE FIELD

KAS IR KUR?

• Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas dalyvavo Philadelphijos Tautinės Sąjungos skyriaus išskilmėse, susitiko eilę Dirvos bendradarbių ir aptarė tolimesnius bendradarbiavimo reikalus.

• Teisininkui prof. Vl. Stanakai, dabar gyvenančiam Washingtone, lapkričio 16 d. suėjo 75 m. sukaktis.

• Gen. konsulo Jono Budrio atidėtas 70 m. sukakties minėjimas įvyks 1960 m. sausio 16 d. New Yorke.

• Albertas J. Gasis, išlaikęs medicinos gydytojams reikalingus egzaminus, gydyto kabinete atidarė 9144 Broadway, Brookfield, Ill. Alberto tėvai, aktyvūs veikėjai, gyvena Philadelphijoje.

• Aušra Vedeckaitė, iš Worcester, Mass., aktyvi akademikė skautė šiuo metu studijuoja dainavimą Juilliard School of Music pas Mme Soudant. A. Vedeckaitė pirmą kartą pasirodys New Yorko lietuvių visuomenei šeštadienį, lapkričio 14 d., kur ji išpildys akademikų skautų rengiamo vakaro dalį programos. Koncertas bus Saievas Parkview salėje, 260 Knickerbocker Ave., Brooklyne. Pradžią 8 val.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Dail. A. Varno amžiaus sukaktis ir jo darbų paroda. Šį šeštadienį, lapkričio 14 d., 6 val. vakare, Jaunimo Centro salėje atidaroma, 80 metų amžiaus sukakties proga, dail. Adomo Varno dailės paroda. Joje išstatoma 45 darbai, visai nauji: peizažai, portretai ir kt. Paroda uždaryma lapkričio 22 d.

• Tėviškės Žiburiai, Kanados lietuvių laikraštis, leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos, lapkričio 14 d. švenčia dešimtmetį. Ta proga Toronto Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St.) įvyksta minėjimas, koncertas ir balius. Pradžią 6 val. vakaro.

Tėviškės Žiburius redaguoja prof. A. Šapoka ir kun. Pr. Gaida-Gaidamavičius. Dirva, gavusi kvietimą atvykti į iškilmes, Tėviškės Žiburiams pasiuntė šventinį sveikinimą ir geriausius linkėjimus.

• Lietuvių Moterų Atstovybė, vadovaujama L. Bieliukienės, šiomis dienomis istojo nariu į tarptautinę moterų organizaciją — General Federation of Women's Clubs, turinčią 11 milijonų narių, kurios suvažiavimuose lietuvių turės progą garsinti Lietuvos vardą. Šiais metais toks suvažiavimas įvyks Washingtone, D. C.

• Aldona Mackevičienė, iš New Yorko, savaitei atostogų buvo išskridusi į Floridą.

• Jonas P. Vaičaitis iš Akron, Ohio išvyko dviem savaitėm atostogų į pietines valstybes, tikėdamas aplankyti West Virginia, North ir South Carolina, Florida, Alabama, Tennessee ir k. t.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

d. Atidarymo metu bus paminėta ir jo amžiaus sukaktis. Įvyks atitinkanti programa. Parodą ruošia L. A. M. Klubas.

Pasisekė Sandaros koncertas. Lapkričio 8 d. Lietuvių Auditorijoje įvyko Sandaros laikraščio metinis koncertas, sutraukęs daug publikos. Programoje: solo, duetas ir trio. Išpildė Algirdas Brazis, Stasė Klimaitė-Pautienienė, Genovaitė Mačytė, Alvinas Giedraitienė ir Mary Banky — čiagimiai ir tremtinė. Antroje dalyje buvo scenos vaizdelis "Nemuno pakrantėse", kurį išpildė Cicero šokėjų grupė "Žilvitis", vadovaujama Bruno Šoto. Šokiams grojo Jurgio Akelio orkestras. Solistams akomponavo muz. Jonas Byanskas, kuris buvo pagerbtas savo amžiaus 65 metų sukaktį švenčiant.

Atvyksta Čiurlionio ansamblis. Chicago vėl laukia čiurlioniečių. Ir šį sekmadienį, lapkričio 15 d., duos koncertą dienraščio "Draugo" 50 metų sukaktuviniame laikraščiui minėjime. Koncertas įvyks Marijos mokyklos salėje. Kartu bus pagerbtas ir ansamblio vadovas muz. Alfonsas Mikulskis, minint ir jo amžiaus pusšimtį.

"Jaunystės elektryras" šaulių scenoje. Lapkričio 21 d. Chicago Vytauto D. šaulių kuopa stato komediją "Jaunystės elektryras". Režisierius-akt. Alfa Brinka. Po vaidinimo šokiai, grojant Lietuvių Auditorijos orkestrui. Spektaklis įvyks Lietuvių Auditorijoje. (jv)

• Dirvoje galite gauti rašytojo Igno Šeiniiaus naują knygą "Vyskupas ir vėlinas". Išleido Lietuvių Dienos. Su kietais viršeliais \$4.00, minkštais viršeliais — \$3.00.

Philadelphijoje vykusio Tautinės Sąjungos skyriaus išskilmių prezidiumo dalis. Kalba skyriaus pirm. J. Česonis. Toliau matyti: J. Bačiūnai, E. Bartkai, V. Abraičiai, C. S. Cheledinai, P. Jonkai ir kt. Dirvos nuotrauka

PO DEVYNERIŲ METŲ BROOKLYNE LIKVIDAVOSI VAIDINTOJŲ TRUPĖ

Devynierius metus ryžtingai dirbusi akt. Vitalio Žukausko vadovaujama Brooklyn, N. Y., vaidintojų trupė neseniai likvidavosi. Kartą sutikus jų vadovą paklausu, kodėl?

— Būdami diletantai, profesionalams paskelbus kultūrinio nuosmūkio kovą, 30 mėgėjų pasijutome bejėgiai kovoti prieš 60 narsių vyrų ir... kapituliuojame, — atsakė V. Žukauskas.

— Betgi dabar tokiam dideliame New Yorke nebėra nei profesionalų teatro nei diletantų, o jūsų pastangas, atrodo, lietuvių visuomenė įvertino, nes visada būdavo pilnutėlė salė žmonių, — bandžiau įrodinėti.

— Taigi, būdavo, — atsakė jis liūdnu balsu ir ėmė aiškinti dar ir kitą, nors labai neįtikėtina likvidacijos priežastį, kurios pagrinde yra ALB New Yorko Apygardos Kultūros Taryba, tiesioginė tos buvusios teatro trupės ir jos nuveiktų

darbų bei pasiektų laimėjimų globėja ir savininkė.

Per devynierius metus V. Žukausko meno mėgėjų kolektyvas yra daug nudirbęs. Nuo 1950 iki 1959 m. pastatė 9 veikalus. Aplankė Philadelphiją, Bostoną, Baltimorę, New Jersey, New Britain ir kitas vietas. Turėjo įsigijęs tiems veikalams tinkamas ir vertingas dekoracijas, kur daug pasidarbavo mūsų dailininkai: C. Janušas, J. Juodis, P. Osmolskis, R. Viesulas ir kt.

Viso jų turto, įgyto visuomenės lėšomis, vertė siekė pusantro tūkstančio dolerių. Ir vieną gražią dieną trupės vaidintojai nutarė savo darbą baigti, turtą likvidavo, sudegino. Taip saktant, 1500 dol. dūmais palaido.

Mat, visas jų dekoracijas buvo priglaudęs Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pakalnis, Brooklyne, mokyklos palėpė. Kilus Chicago mokykloje gaisrui, buvo pradėtos tikrinti visos mokyklų patalpos, ir liepta mokyklos palėpę išvalyti.

Trupės nariai ėmė ieškoti kitų patalpų ir neradę kreipėsi į tiesioginę savo globėją, bendruomenės kultūros tarybą New Yorke, kuriai priklauso liuanistinės mokyklos, teatrai ir kiti kultūriniai vienetai, kad toji pa-

dėtų surasti kitą patalpą, rūšį ar tuščią garažą. Tos pagalbos nesulaukę, pagal nustatytą terminą mokyklos palėpę "išvalė".

Labai liūdna, jei šios likvidacijos tikroji kaltininkė yra B-nės apygardos vadovybė, negalėjusi surasti New Yorke, kur tiek daug lietuvių namų savininkų, bendram visuomenės reikalui, kambario dydžio patalpos. Gaila, kad šis vaidintojų kolektyvas, kuriame ryžtingai 9 metus dirbo apie 30 žmonių, tiek daug parodęs atkaklaus darbo, vietoj skatinės naujas jėgas, dėl kažkieno neapdairumo baigė savo egzistenciją.

E. Čekienė

• BALFo vaju New Yorke bus pradėtas lapkričio 15 d. koncertu Apreiškimo parapijos salėje. BALFo vaju pravešti vadovauja: konsulas J. Budrys, kun. N. Pakalnis ir Dr. Marija Žukauskienė.

• Paskiriems Toronto lietuviams pareiškus pagėdavimą, Almaus Meno Galerija, Great Necke, N. Y. lapkričio 14-15 dienomis Toronte ruošia savaitgalio parodą. Torontiečiams ir apylinkės lietuviams, meno mėgėjams, bus sudaryta proga pamatyti galerijos dailininkų piešinius ir grafikos darbus.

• Jonas K. Karys (408 Park Ave., Bridgeport 4, Conn., išleido naują knygą "Senovės Lietuvių Pinigai". Knyga gausiai iliustruota, 396 psl., kaštuoja \$10.00. Kaip žinia J. Karys prieš kelius metus yra išleides taip pat vertingą knygą "Nepriklausomos Lietuvos pinigai", kaštavusią \$5.00. Dabar abi šias knygas pas autorių galima užsisakyti už \$13.00.

LOS ANGELES

KOVOJUSIŲ UŽ LIETUVĄ MINĖJIMAS

LVS "Ramovės" Los Angeles skyrius lapkričio 22 d. rengia Lietuvos kariuomenės 41 m. sukakties minėjimą.

Minėjimas įvyks šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. 10 val. 30 min. pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Po pamaldų bus renkamos aukos Nepriklausomybės invalidadus sušelpiti.

Neolitanai...

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Korporacijos Neo-Lithuania trečiasis visuotinis suvažiavimas ir banketas bus lapkričio 26, 27 ir 28 dienomis New Yorke, Hotel Statler Hilton, 7th Ave., 32nd-33rd St., Manhattan, New York.

Suvažiavimo pradžia 1 val. Darbo posėdžiai bus lapkričio 26 ir 27 dienomis, o lapkričio 28 d., 10 val. pamaldos už mirusius korporacijos narius, 5 val. p. p. iškilmingas posėdis, 7 val. vakare banketas ir 9 val. vakare šokiai.

Į banketą bilietų kainos 10 dol. asmeniui (vakarienei ir šokiams), o į šokius tik jaunimui 3 dol. asmeniui.

Visą lietuviškąją visuomenę ir studentiją maloniai kviečiame korporacijos Neo Lithuania iškilmingame posėdyje ir bankete dalyvauti.

Tautinės Sąjungos Detroito skyrius dešimtmečio šventę švenčia šį šeštadienį — lapkričio 14 d. 7 val. vakare Fort Wayne viešbuty. Minėjime bus iškilmingas aktas, koncertas ir banketas. Koncerto programą, be jau praėjusiam numery minėtų menininkių — Mingėlaitės ir Miškinytės, atliks ir Dirvos dainininkių konkurso laimėtoja Nerija Linkevičiūtė. Visi Detroito lietuviai kviečiami į minėjimo iškilmes atsilankyti.

Dirvos nuotrauka

Motina! Lietuvoje mirus,

Antaninai Trinkauskienei-Ambrasaitei

ir jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

LTA Sambūris ir LST Korp. Neo Lithuania Chicagoje

Mielam MEČIUI AUKŠTUOLIUI ir šeimai, jų

brangiam tėveliui ir uošviui

ANDRIUI AUKŠTUOLIUI mirus,

gilią užuojautą reiškia

Mackialiai

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad šių metų spalio 14 d. Venezueloje, Caracas'o mieste, mirė

VYTAUTAS ŠVABINSKAS

32 metų amžiaus.

Liūdinčios

Motina ir sesuo